Poštnina plačana v gotovini.
Leto LXVII., št. 223 Ljubljana, torek 2. oktobra 1934 Cena Din 1.-

SLOVENSKI NAROD

Izhaja vsak dan popoldne, izvzemši nedelje in praznike. — Inserati do 30 petit vrst à Din 2.-, do 100 vrst à Din 2.50, od 100 do 300 vrst à Din 3.-, večji inserati petit vrsta Din 4.-. Popust po dogovoru, inseratni davek posebej. — »Slovenski Narod« velja mesečno v Jugoslaviji Din 12.-, za inozemstvo Din 25.-. Rokopisi se ne vračajo.

UREDNIŠTVO IN UPRAVNIŠTVO LJUBLJANA, Knaflјeva ulica št. 5
Telefon: 3122, 3123, 3124, 3125 in 3126

Podružnice: MARIBOR, Smetanova 44/I. — NOVO MESTO, Ljubljanska cesta, telefon št. 26. — CELJE: celjsko uredništvo: Strossmayerjeva ulica 1, telefon št. 65, podružnica uprave: Kocenova ulica 2, telefon št. 190. — JESENICE, Ob kolodvoru 101.
Račun pri poštnem čekovnem zavodu v Ljubljani št. 10.351.

RUMUNSKA VLADNA KRIZA

Rumunska vlada je podala ostavko, ker je zunanji minister Titulescu naletel v njej na ovire v svoji politiki

Bukarešta, 2. oktobra. AA. Na merodajnem mestu potrjujejo, da je zunanji minister Titulescu podal ostavko, še preden so objavili kolektivno ostavko vlade. Gre po vsej priliki za spor med predsednikom rumunske vlade Tatarescom in zunanjim ministrom Titulescom o manjšinskem vprašanju, ki ga je spravil na dnevni red v Ženevi poljski zunanji minister Beck.

Pariz, 2. oktobra. AA. Listi soglasno obžalujejo ostavko rumunskega zunanjega ministra Titulesca, ki je velik prijatelj Francije in miru. Jasno je, pravijo listi, da je prišlo do te ostavke zaradi zunanjega položaja in nekaterih dogodkov v Ženevi. Listi pričakujejo, da bo ta ostavka samo trenutna.

»Excelsior« piše, da je vzrok prepira v tem, ker so v svetu Društva narodov postavili zahtevo po reviziji versailleske mirovne pogodbe glede manjšin.

»Journal« pravi, da se dogodki v Ženevi niso razvijali tako, kakor je Titulescu želel. Vstop Rusije v Društvo narodov je zrahljal zvezo med Poljsko in Rumunijo. Vprašanje je, ali ni hotel Titulescu z udarcem na mizo samo povzročiti to, da bi položaj razčistili.

»Echo de Paris« priznava Titulescove zasluge za Rumunijo in se vprašuje, ali jih more kdo zanikati. Odgovor na to vprašanje je mogoče iskati samo v medsebojni ljubosumnosti vodilnih mož in pa v pritisku Berlina, Rima in Varšave na notranje pokrete v Rumuniji.

»Ouevre« piše: Titulesca so zaradi njegove zbliževalne politike napram Rusiji močno napadali. To politiko je zagovarjal sam in z velikim pogumom v Rumuniji. Nasprotniki Male antante bi bili srečni, če bi se rešili Titulesca.

»Ordre« piše, da se bo Rumunija z odhodom Titulesca oddaljila od Francije, kar je posledica francoske rusofilske politike.

Bele krogle na Marijinem trgu

Namesto da bi bili trg zaokrožili in čim bolj združili v celoto, so podaljšali ogle in trotoarje daleč čez dopustno mero

Ljubljana, dne 2. oktobra.

Ureditev Marijinega trga je vzbudila v vsej javnosti začudenje, ki se je javilo tudi v obeh ljubljanskih jutranjih listih. Sicer vsaka novotarija rodi začudenje in kritike, vendar pa še nikdar vsa Ljubljana ni bila edina pri pohvali ali obsodbi, kakor sedaj, ko smo na Marijinem trgu dobili krog iz polovičnih krogel, vdelanih v tla. Takih krogel se spominjamo edino še z zidov raznih cerkva in hiš, kamor so naši stari radi vzidavali turške in francoske topovske krogle, ki so čudežno obvisele v pajčevini, namestu da bi predrle zid. Ljubljančani seveda zbijajo dovtipe, vendar je pa stvar vsaj originalna in morda tudi praktična s prometnega stališča.

val v celoto, odklonili S teoretske strani moderne prometne tehnike je bila ta odklonitev morda utemeljena, nikakor pa ni bila v korist z estetske strani. Končno je urbanizacija prav lepa in hvalevredna zadeva in prav je tudi, če posnemamo velemesta pri raznih vprašanjih, vendar je pa treba biti tudi pri urbanizaciji zmeren in misliti na domače razmere ter potrebe. Že pri ureditvi Ajdovščine, ki so jo prometni strokovnjaki tudi razsekali na vse strani, smo mislili, da je ta ureditev malo pretirana. Čez Marijin trg morda na teden gre le toliko voz, kakor v velemestih, kjer imajo take naprave, v eni sami uri. Na to najbrž naši prometni teoretiki niso mislili, ko so spet ustvarili prav izrazito in originalno

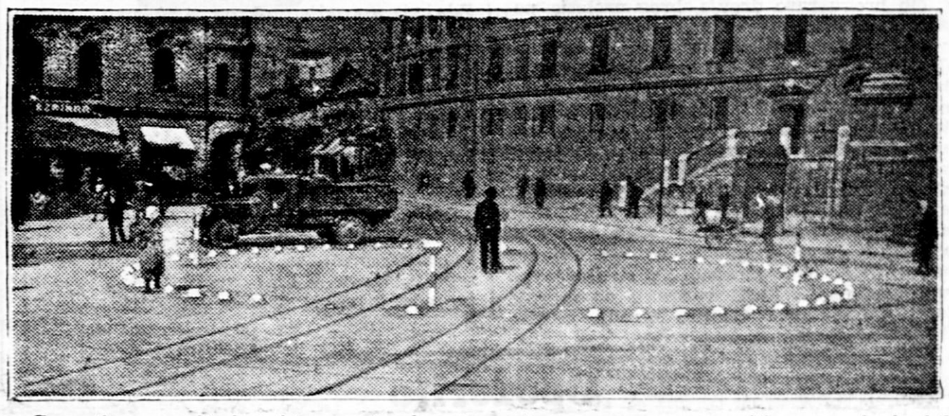

Govorili smo z ljudmi, ki poznajo skoraj vsa evropska velemesta, vendar se pa ne spominjajo tako originalnih prometnih otokov. Tudi, če je kolobar iz krogel praktičen s prometnega stališča, vendar ima pa človek pri pogledu nanj vtis prisiljenosti in prometne ovire, kakor pač pri vsakem kamnu, ki leži sredi ceste. Podnevi že še gre in zvečer pri dobri razsvetljavi morda to kamenje na cesti tudi ne moti voznikov, končno pa projektant gotovo ni mislil na ljubljansko meglo, ko kamnov vsaj avtomobilist ne bo zagledal iz zadostne daljave, da bi se jim ognil.

Prehod čez Marijin trg je bil v resnici dosedaj zelo neroden, zato je prav, ko so zožili ceste za vozove, da ljudje lažje pridejo z ene strani trga na drugo stran. Najnevarnejši je prehod pod Miklošičevo cesto, kjer čez klanec kolesarji pridirjajo na trg, da ljudje vedno skačejo pred njimi. Ta nevarna točka s sedanjo ureditvijo ni niti najmanje odpravljena, morda je pa s poudarkom vozne ceste za Prešernovim spomenikom še povečana.

Na drugi strani bi bili pri nepopisno razsekanem Marijinem trgu morali predvsem gledati, da ga čim bolj zaokrožijo v celoto. Kolikor je to pri tem razbitem trgu sploh mogoče, se je to posrečilo mojstru Plečniku, ki je trg zaokrožil tako, da je že trotoarje proti trgu omejil s krogom, ki ga je poudaril še z nekaterimi drevesi ob kotu med Šmalčevo in Frischevo trgovino ter frančiškansko cerkvijo in Prešernovim spomenikom. V ta krog, ki ga tvorijo trotoarji oziroma drevesa, je položil okrogel otok, ki bi bil pač zadostoval za ljubljanski promet, vendar so pa prometni strokovnjaki ta načrt, ki je razsekani trg združe-

grdo prometno oviro. Namestu da bi bili trg zaokrožili in čim bolj združili v celoto, so podaljšali ogle in trotoarje daleč čez dopustno mero, da je trg še mnogo bolj razsekan, grd in neprijazen, kakor je bil dosedaj, na drugi strani je pa promet tudi mnogo bolj nevaren, kakor je bil doslej. Imamo torej spet vsestransko ponesrečen eksperiment, kar z estetskega stališča že dokazuje samo pogled na trg, s prometnega stališča se pa kaže neumestnost tega kolobarja in v trg podaljšanih trotoarjev vsako uro bolj in bolj. Zato bi bilo še najboljše, da ta beli coperniški ris izbrišemo in ne govorimo več o njem, sicer bodo šaljivci kmalu stražniku v risu dali v roke bič, ki bo z njim kakor clown priganjal konje v cirkuški maneži.

Na magistratu se je uveljavila svojeglava navada, da svoje projekte tndovratno skrivajo pred javnostjo, ki pa vendar realizacijo projektov tudi plačuje. Javno razpravljanje o načrtih je pa prav koristno, saj ob takih prilikah vedno med nestrokovnjaškimi in neumnimi kritikami čujemo tudi kako strokovnjaško sodbo in pameten nasvet. Preverjeni smo, da bi ne imeli originalne prometne ovire na Marijinem trgu, če bi bili načrti za kolobar vsaj dnevnikom na razpolago. Tako bi bili pa rešeni tudi ponesrečenega eksperimenta, ki ga gotovo nikdo ne zagovarja, saj tudi zagovornik v današnjem »Jutru« ne omenja belih krogel niti z besedico, pač pa zagovarja samo ženje cest in otok, kar v drugi obliki vsakdo smatra za potrebno. Če se pa med netangiranim občinstvom najde zagovornik belih krogel, mu damo z veseljem prostor na razpolago.

Po obisku v Sofiji

Sporazum med Jugoslavijo in Bolgarijo je branik proti vsem spletkam izvenbalkanskih držav

Sofija, 2. oktobra. AA. Današnji listi objavljajo še neke podrobnosti o obisku Nj. Vel. kralja Aleksandra in kraljice Marije v bolgarski prestolnici in slike o odhodu iz Sofije in iz Dragomana.

Predsednik vlade Kimon Georgijev je včeraj prispel v Burgas in izjavil zastopnikom tamošnjih listov o obisku jugoslovenskega kraljevskega para.

Sijajni sprejem, ki ga je priredil bolgarski narod, je napravil močan vtis na jugoslovenski kraljevski par, ki ju je velika prisrčnost sprejema na Bolgarskem navdušila in ki sta odpotovali z najlepšimi vtisi.

Na vprašanje ali lahko pove kaj konkretnega o političnih razgovorih, je predsednik bolgarske vlade odgovoril:

Lahko sporočite, da so se pogajanja vršila z iskreno željo z obeh strani, da se zboljšajo vsi pogoji za prijateljsko sožitje med obema državama.

Pariz, 2. oktobra. AA. »Victoire« piše o razmerju med Jugoslavijo in Bolgarsko v zvezi z obiskom kralja Aleksandra v Sofiji med drugim:

Obisk kralja Aleksandra v Sofiji bo še bolj zbližal obe državi, tako da bosta še bolj odločno nadaljevali politiko prijateljstva in tesnih zvez, ki jo žele tako v Beogradu kakor v Sofiji. Končno pomirjenje na jugoslovensko-bolgarski meji bo dokaj okrepilo varnost obeh držav. Njun pravi sporazum pomeni silo prve vrste v vzhodni Evropi, silo, ki se lahko upre vsem novim spletkam velikih držav. To pa je za te mlade države najvažnejše.

Moskva, 2. oktobra. AA. »Pravda« piše o obisku kralja Aleksandra v Sofiji med drugim, da je Balkan sedaj bolje konsoliran kakor je nemirna srednja in zapadna Evropa. Dovolj je, da so balkanski narodi postali gospodarji svoje lastne usode, kar je takoj pomirilo in konsolidiralo balkanski polotok. Evropa mora sedaj računati s tem, da se lahko približa Balkanu in mu ponudi novo sodelovanje le tako, če nastopi brez zakulisnih spletk in brez gospodarskega imperializma.

Kriza španske vlade

Ker Samperjeva vlada v parlamentu ni imela več večine, je snoči podala ostavko

Madrid, 2. oktobra. Vlada je snoči podala ostavko, ki so jo že dolgo napovedovali. Vzrok ostavke je dejstvo, ker vlada ob zopetnem sestanku parlamenta po poletnih počitnicah ni imela več večine v njem. Neposreden povod pa je bilo dejstvo, ker je vodja katoliških agrarcev Gil Robles na včerajšnji seji parlamenta izjavil, da se njegova stranka ne strinja več s splošno politiko Samperjeve vlade. Položaj je precej zapleten. V splošnem pričakujejo, da bo predsednik republike poveril sestavo nove vlade Lerrouxu.

Pariz, 2. oktobra. AA. O španski krizi pravijo listi, da bo povzročila še velike zapletljaje. Kriza je nastala zaradi spora s Katalonsko. »Petit Journal« misli, da bo kriza dolga in da bo morda celo krvava. S krizo vlade so poučeni krogi že nekaj časa računali. Novo vlado bodo sestavili bržkone radikali s kmečko stranko, ki naj bi dobila v novi vladi 3 do 4 portfelje.

Napovedovanja o razvoju te krize so zaenkrat nemogoča. Robles je izjavil, da je treba vprašanje Katalonije rešiti z revizijo katalonskega statuta in z omejitvijo katalonske avtonomije, priznal pa je tudi, da prihodnje dni niso izključeni neredi v Španiji.

Razočarani Madžari

Nezadovoljstvo z malenkostnimi sadovi zveze in prijateljstva z Italijo

Budimpešta, 2. oktobra. Čeprav Madžari demantirajo, da so sklenili tajno pogodbo v Nemčijo in čeprav je njihovo pariško poslaništvo izjavilo, da želi madžarska vlada nadaljevati politiko tesnega italijansko-madžarskega sodelovanja, kakor je določena v rimskem paktu, se vendar pri vsaki priliki kaže, da se je v razmerju med Budimpešto in Rimom nekaj pokvarilo, kar se bo težko zopet popravilo. Kar je na Madžarskem ohladilo na vsej črti razpoloženje napram Italiji, bi sicer še ne bilo najslabše in nepopravljivo, važnejše pa je dejstvo, da so se Madžari sedaj prepričali, da italijansko prijateljstvo ni neomajno in večno in da je nasprotno odvisno od politične konjunkture in posebnih rimskih interesov. Razočaranje madžarske javnosti, ki je iz Rima pričakovala ob vsaki priliki čudeže, je zelo veliko.

V nekaterih primerih je to razočaranje dovedlo tudi do izraza očitnega nezadovoljstva. Tako je pretekli teden prišla k županu v Segedinu deputacija bivših madžarskih mornarjev, ki je energično zahtevala dovoljenje, da se sme vzidati v tamošnjo votivno cerkev ploščo v spomin na zmago madžarskega brodovja nad italijanskim pri Otrantu. Ta plošča naj bi se vzidala v Segedinu, ker je bivša »madžarska« luka Reka, kjer bi moral prav za prav stati ta spomenik, sedaj v tujih, namreč italijanskih rokah. Zato so sedaj izbrali najjužnejše madžarsko mesto, ki naj bi vsaj simbolično približalo Jadransko morje Budimpešti. Zanimivo je, da se je rodila na Madžarskem misel o proslavi zmage nad italijanskim brodovjem v trenutku očividne napetosti in nerazpoloženja med Rimom in Budimpešto. Politični značaj te akcije je še bolj razviden iz dejstva, da bi bil najbližji jubilej bitke pri Otrantu lahko šele l. 1937, ker je bila v l. 1917. Vseh 17 let se Madžari niso domislili da bi se hvalili z zmago nad Italijani, ki v ostalem ni bila niti povsem madžarska, ker gre za nekdanjo avstro-ogrsko mornarico, dejstvo je samo, da so imele ladje, ki so se bitke udeležile, madžarska imena in da jim je poveljeval kapitan Horthy, poznejši admiral in sedaj regent Madžarske. Zato je jasno, da so Madžari pogreli stvar samo z namenom, da bi prizadeli Italijane na najbolj občutljivem mestu.

Taki in slični znaki so izraz izpremembe orientacije v političnem razpoloženju. Odgovorni krogi vidijo, da je konec idiličnega prijateljstva in medsebojnega zaupanja, zaradi česar so pričeli računati z nastalimi okoliščinami. Danes ne prikrivajo več prepričanja, da italijanska drevesa ne rastejo do neba. V Budimpešti spoznavajo, da je Italija postala v sedanjem času preveč samozavestna in samoljubna, da bi mogla biti v tem času dobra prijateljica. Ta spoznanja so se pojavila v madžarskem tisku, ki je pričel pisati o italijanskih zahtevah, ki so bile Madžarski vsiljene, o italijanskih ekonomskih in političnih pritiskih, o italijanskih poskusih, da bi Madžarsko ekonomsko in politično podjarmili. Madžarski tisk je pričel pisati o italijanskih poskusih, da bi Madžarsko ekonomsko in politično podjarmili. Madžarski tisk je pričel pisati o italijanskih poskusih, da bi Madžarsko ekonomsko in politično podjarmili.

cej osamljena v zunanji politiki, kar ni na Madžarskem nihče pričakoval, ker so smatrali Mussolinijevo politično spretnost za nepogrešno. Pri tem opozarjajo, da so se odnošaji Italije skalili napram vsem sosedom in tudi nekaterim prijateljem, posebno z Nemčijo. Po madžarskem mnenju se tudi Avstrija brani, da bi se povsem podredila italijanskemu gospodarskemu vplivu, še bolj pa političnemu. Tudi zbližanje med Bolgarijo in Jugoslavijo ne spada v ta račun. Kar se tiče Francije, se sicer lansirajo v javnost razne želje z italijanske strani po kolonijah, posojilu in drugih dobrotah, zdi se pa, da gre predvsem za sondiranje terena. Napovedano potovanje Gömbösa v Rim, pa tudi sedanje bivanje zunanjega ministra Kanyje v Italiji naj bi popravilo omajane zveze, toda razočaranje na Madžarskem, ki je nastalo zlasti po ženevskih neuspehih, se ne bo dalo zlepa pomiriti.

Jugoslovenski parlamentarci v Rumuniji

Bukarešta, 2. oktobra AA. Jugoslovensko parlamentarno delegacijo, ki je prispela z interparlamentarne konference v Carigradu, sprejemajo povsod zelo prisrčno. Na povabilo ministrskega predsednika Tataresca bo obiskala skupina jugoslovenskih parlamentarcev s predsednikom senata dr. Tomašičem Sinajo Druga skupina s predsednikom Narodne skupščine dr. Kumanudijem se bo jutri vrnila v Beograd čez Temišvar in Pančevo. Nocoj priredita predsednika rumunskega parlamenta in senata banket na čast jugoslovenskih parlamentarcev.

Politični izgredi v Franciji

Pariz, 2. oktobra. AA. Snoči so se v Lyonu spopadli pristaši skrajne levice in zmernih republikancev. Republikanci so imeli shod. Pretep je najprej nastal v dvorani, nato pa se je borba med pristaši obeh strank nadaljevala na ulici. Oddali so kakih 30 revolverskih strelov. Ranjenih je bilo osem ljudi.

Pariz, 2. oktobra. AA. Patriotična mladina je imela snoči shod. Omladinci in levičarji, ki so vdrli v dvorano, so se stepli. Oddali so tudi en revolverski strel, ki pa ni nikogar ranil. Policija je posredovala in aretirala 21 oseb.

Pariz, 2. oktobra. AA. Včeraj so imeli francoski kmetje velik shod v Reimsu. Protestirali so proti sedanjemu položaju francoskega kmetijstva in zahtevali boljše zastopstvo v glavnem gospodarskem svetu. O francoski vladi zahtevajo, naj bo močna. Na shodu, ki ga je priredila tako zvana kmečka fronta, ni bilo nobenih incidentov.

Francoski interesi v Mandžuriji

London, 2. oktobra. AA. Iz Čangčuana poročajo, da je mandžurska vlada odklonila zahtevo po odškodnini za francoske pravice na vzhodno-kitajski železnici. Mandžurska vlada je poslala Franciji noto, v kateri pravi, naj se francoska vlada obrne na rusko vlado, ki je s pravnega stališča odgovorna za dolgove pri gradnji vzhodno-kitajske železnice. Podobno izjavo bo podala tudi japonska vlada. Francoski vladi bo o tem vprašanju odgovorila še v teku tedna.

Protifašistični izgredi v Newyorku

Newyork, 2. oktobra. AA. Zaradi gostovanja italijanske godbe v nekem newyorškem gledališču na 14. ulici, kjer je središče komunistov, je prišlo do velikih protifašističnih manifestacij. Policija je izgrednike razgnala, vendar pa so se kmalu zopet zbrali in skušali z bučnim vzklikanjem proti Mussoliniju onemogočiti koncert. Demonstrante je policija to pot razgnala šele, ko so ji prispela ojačenja. Demonstrantov je bilo nad 8000. Ker so se ljudje na koncertu med seboj stepli, je morala policija izprazniti tudi gledališče.

Iz policijske kronike

Ljubljana, 2. oktobra.

V trgovino Tičar je prišel včeraj krošnjar Č. L. in zahteval razglednice za prodajo. Mož je izbiral in izbiral, vmes pa je basal razglednice za hlače, meneč, da ga prodajalke ne opazujejo. Pa se je zmotil. Hotele so ga prijeti, krošnjar pa se je izmuznil in izginil v gneči. Čez pol ure se je spet pojavil v trgovini in se pričel razburjati, da bo prodajalke tožil zaradi očitka tatvine. Njegovemu razgrajanju je napravil konec stražnik, ki je krošnjarja povabil na policijo. Mož je že pred tremi leti na enak način kupoval pri Tičarju, vendar ga takrat niso naznanili. Srečo je poizkusil tudi v Šiški in je sploh na glasu, da rad zastoni kupuje.

Hišnik v Vzajemni zavarovalnici, Ivan Elsner, je na Masarykovi cesti našel v odprti kleti avtomobilsko kolo znamke »Engelbert«. Kolo je najbrž skril tat. Shranjeno je na policijski stražnici na Tyrševi cesti.

Orožniki v Dolu so našli v koruzi blizu Beričevega tri moška kolesa, kamor so jih spravili kolesarski tatovi. Kolesa so črno pleskana, eno je znamke »Rekord« s tovarniško številko 405608 in skoro novima pnevmatikama »For Ever Cord«, drugi dve pa sta znamke »Iris« s tov. številkama 362631 in 257027. Prvo ima »Michelin« pnevmatike, drugo pa na sprednjem kolesu »Bata«, na zadnjem pa »Pneu 28« pnevmatiko. Kolesa so na vpogled na orožniški postaji v Dolu pri Ljubljani.

Aretacija poljskega barona zaradi poneverbe

Varšava, 2. oktobra. AA. V tukajšnjem hotelu »Polonia« so aretirali barona Nolka, čigar rodbina je na Poljskem zelo znana. Njegov oče je bil upravnik varšavske policije. Aretirali so ga zato, ker je zadnja leta poneveril 10 milijonov zlotov iz zapuščine grofa Potockega.

Borzna poročila.

LJUBLJANSKA BORZA

Devize: Amsterdam 2302.63—2313.99, Berlin 1362.36—1373.16, Bruselj 794.41 do 798.35, Curih 1108.35—1113.85, London 165.64—167.24, New York 3348.55—3376.81, Pariz 223.95—225.07, Praga 141.62—142.48, Trst 290.57—292.97 (premija 28.5%), Avstrijski šiling v privatnem kliringu 8.35 do 8.45.

INOZEMSKE BORZE

Curih: Pariz 20.204, London 14.98, New York 304.675, Bruselj 71.675, Milan 26.26, Madrid 41.875, Amsterdam 207.75, Berlin 123.10, Dunaj 56.90, Praga 12.785, Varšava 57.925, Bukarešta 3.05.

Viseči most pod Šmarno goro

Ljubljanska gradbena družba je zgradila med Vikrčami in Mednom prvi viseči most v naši državi

Ljubljana, 2. oktobra.

Okolica Šmarne gore ima še veliko bodočnost in do tega ni več daleč, saj se kraji na obeh bregovih Save že spreminjajo v letovišča. Sava vabi kristalna, planinski zrak že veje tu, na deželi si, a do mesta ni daleč, da meščan lahko ob vsaki priliki otrese raz sebe mestni prah. Medno je dobilo postajo; le nekaj minut se pelješ in že si tako daleč iz mesta, da lahko pozabiš nanj. Turista vabi Grmada, toda hudo je, ker ne more preplavati Save v gojzerjih. Medno je na desnem bregu, Šmarna gora na levem. Na levi breg sicer drži lep most pri Tacnu, a do Medvod doslej ni bilo mostu čez Savo ter so morali ljudje delati nepostovoljne ture na obeh bregovih, da so prišli čez Savo v velikih ovinkih.

V nedeljo se nam pa obeta pod Šmarno goro slavnosten dogodek; Prometno društvo Medno-Tacen otvori mostič med Vikrčami in Mednim. Pravijo mostič in marsikdo misli, da polagajo brv čez Savo. Most, ki ga pa grade pod Šmarno goro sicer šele mesec dni, bo v resnici pravi most in ne le mostič, čeprav bo namenjen le osebnemu prometu. V Ljubljani so nejasni pojmi, kaj je brv in kaj mostič. Brv je le lesen mostič iz enega brvna ali bruna, zato je nesmisel reči železobetonska brv. Pod Šmarno goro grade torej most in ne mostič, kaj šele brv. Takšen most si pač moramo ogledati, saj pravijo, da je to prvi viseči most v naši državi.

Podjetni in denarni ljudje so že zavohali, kje bo nekoč letoviška Ljubljana in pot v Vikrčah k novemu mostu drži že mimo vil in zarodkov letoviškega obeležja. No, prahu v Vikrčah ne stradajo, kajti cesta, ki drži proti Kranju, je prelepa, da bi avtomobilisti ne vozili s polnim plinom. Treba pa je stopiti le nekaj korakov z glavne ceste proti Savi in okolje je celo idilično. Šmarna gora kaže svoje najbolj zapeljive čare za tudi izkušene turiste, Sava pa si prepeva, kot da je vesela svoje lepote. Kljub vsemu je poetično, čeprav se mešajo med šumenje vode klici: Hooruk!

Ob bregu rase drevje, breg prehaja položno v strugo, visoko med drevjem se pa dvigajo nekakšne vislice. Dà, vislice, na njih bo visel most, lesena konstrukcija, obešena na močnih jeklenih vrveh. »Vislice«, ki jih tehniki imenujejo portal, so visoko železobetonsko stojalo, na vsakem bregu je eno; na stojalih bodo pritrjeni kabli, ki bodo nosili most. Zdaj vrvi še leže na bregu. Tesarji sestavljajo lesena neprekinjena predalčna nosilca nad reko na provizoričnem mostu. Preden so začeli sestavljati ogrodje mostu, so zgradili čez reko provizorično mostno konstrukcijo po vseh predpisih, kajti v zraku ne morejo viseti. Ko sestavijo celotno ogrodje mostu, bodo napeli vrvi ter ga obesili na nje, nakar polože še tla (mostišče) in delo bo končano.

Stojalo se dviga 11 m nad mostiščem, sega pa še 4.50 m od mostišča v tla. Temelji leže na hrastovih pilotih in 4.80 m dolgih tračnicah. Stojalo torej stoji zelo trdno, kar je tudi potrebno, da bi temeljev ne izpokopala voda. Med stojaloma je 80 m dolžine, kar pomeni, da sta lesena nosilca, ogrodje mostu, tako dolga ter da je most precej dolg. Na levem bregu sega most še naprej na zunanji strani nosilca, in sicer 11.20 m, ter znaša celotna dolžina mostu 92 m. Stojali sta še močno zasidrani z žičnimi vrvmi v betonskih klađah, in sicer zato, ker bi bili sicer samo na notranji strani obremenjeni ter bi zelo trpeli zaradi natega. Prvotno so nameravali postaviti leseni stojali, ker so ju pa zdaj zbetonirali, je zgradba še tem trdnejša. Most bo trden v vsakem pogledu, da bi lahko po njem tudi vozili, a namenjen je samo za osebni promet, zato je tudi samo 1.20 m široko mostišče. Da se bo mostu lahko zaupal vsak, tudi oni, ki hodijo k Savi, da bi shujšali, govori že to, da bo leseno konstrukcijo nosilo 8 jeklenih, po 32 mm debelih vrvi. Dà, to bo naš brooklynski most in še rekli bomo lahko, da takšnega mostu nimajo niti Američani, kajti naš viseči most je v glavnem vendar lesen, sicer je pa še pri njem važen gradbeni materijal železobeton in jeklo. Jeklene vrvi so po okrog 130 m dolge, na stojalih bodo pritrjene na hrastovih blazinah. Na teh blazinah so za podlago pritrjene svinčene plošče. Zaradi menjavanja temperature se bodo vrvi krčile ali daljšale, zato bi trpel les, če bi ne ležale na svincu.

Vreme je idealno za gradnjo, zlasti še, ker je jesen. Če bi močno deževalo delj časa, bi narasla voda odnesla provizorični most. Vendar so pripravljeni tudi na to; če bi voda narasla, bi leseno konstrukcijo dvignili z vrvmi tako visoko, da bi ji voda ne mogla do živega. Mostu pa voda ne bo dosegla nikdar, saj ga grade nad 1.50 m visoko nad najvišjim vodnim stanjem. Zdaj je ogrodje okrog 4.50 nad vodno gladino. Mostu torej ne preti nobena nevarnost tudi od te strani in bo v splošnem solidno zgrajen. Les je dobro prepojen s katranom, da mu mokrota ne bo mogla škodovati.

Vsa dela, zidarska in tesarska, opravlja Ljubljanska gradbena družba. Gradbeni stroški bodo znašali okrog 85.000 Din. Projektant je ing. S. Dimnik.

V nedeljo bomo otvorili most, čeprav je še precej dela; delajo s polno paro. Lahko se bomo postavili, da gradimo tudi že viseče mostove v ameriškem tempu, saj bo ta most zgrajen v enem mesecu.

Opozorilo rudarskim zavarovancem iz Nemčije

Od 1. januarja se morejo nadeje, pridobljene iz pokojninskega zavarovanja v Nemčiji ohraniti samo s plačevanjem prostovoljnih prispevkov

Trbovlje, 1. oktobra.

Tukajšnja krajevna bratovska skladnica opozarja one rudarje, ki so delali svojčas v Nemčiji in bili tam socijalno zavarovani, na sledeče:

Za varovanje nadej iz pokojninskega zavarovanja v Nemčiji so morali naši rudarji, ki po povratku v domovino sploh niso bili ali niso več zaposleni pri delih, zavezanih zavarovanju pri naših bratovskih skladnicah, do konca lanskega leta plačevati priznalnino, ki je znašala 0.50 RM na mesec.

Od 1. januarja t. l. dalje pa se morajo nadeje, pridobljene iz pokojninskega zavarovanja v Nemčiji, ohraniti samo s plačevanjem prostovoljnih prispevkov. Za vsako koledarsko leto se morajo pred koncem leta plačati polovični prispevki za najmanj 6 mesecev in to v višini, ki odgovarja mesečnemu zaslužku, najmanj pa v višini 1. plačilnega razreda.

Prostovoljni 6-mesečni prispevki znašajo:

1. plač. razr. pri mes. zaslužku do 75 RM (okoli 1050 Din) 22.20 RM; 2. plač. razr. pri mes. zaslužku 75—100 RM 29.40 RM; 3. plač. razr. pri mes. zaslužku 100 do 125 RM 36.90 RM; 4. plač. razr. pri mes. zaslužku 125—150 RM 44.10 RM; 5. plač. razr. pri mes. zaslužku 150—175 RM 51.60 RM; 6. plač. razr. pri mes. zaslužku 175 do 200 RM 58.60 RM; 7. plač. razr. pri mes. zaslužku 200—225 RM 66.30 RM; 8. plač. razr. pri mes. zaslužku 225—250 RM 73.50 RM.

Vplačani prostovoljni prispevki se upoštevajo pri izračunavanju pokojnine. Obenem, ko se prispevki vplačajo, morajo prizadeti predložiti potrdilo delodajalca o višini svoje mesečne plače. Če prejemajo brezposelno podporo ali podpore iz kake dobrodelne akcije, se jim ta podporna doba smatra kot ohranjena. Če so pa v 1. koledarskem letu prejemali tako podporo polnih 6 mesecev, torej če so bili brezposelni polnih 6 mesecev, jim prispevkov za to leto ni plačati. Morajo pa to dokazati z uradnim potrdilom.

Kurz marke znaša sedaj okoli 14 Din in morajo prizadeti sami izračunati, kolikšne prispevke jim bo plačati.

Ker pošte ne smejo prejemati nakaznic za inozemstvo brez izrecnega privoljenja ministrstva financ, bodo mogli prizadeti na našo intervencijo plačati te prispevke nemškemu konzulatu v Zagrebu potom Glavne bratovske skladnice v Ljubljani. To pa šele potem, ko bo Ruhr-Knapschaft, oziroma v poštev prihajajoča rudarska blagajna v Nemčiji ugotovila, če so pogoji za ohranitev nadej sploh še podani in bo določila višino prispevkov.

Razglašamo to okrožnico Glavne bratovske skladnice z vabilom, da se prizadeti prijavijo pri naši skladnici z zgoraj navedenimi potrdili in članskimi izkaznicami tistih Knapschaft, kjer so bili nazadnje zavarovani. Poleg potrdil v uradnem jeziku je prinesti tudi uradno overjen prevod v nemščini.

Prijav takih rudarjev, ki so jim nadeje že zapadle, ne bomo sprejemali. Ob tej priliki opozarjamo ponovno tudi, da se po čl. 22 zavarovalne pogodbe med Jugoslavijo in Nemčijo pričakovanja iz zavarovanja v eni državi pogodnici, ko preneha obveznost zavarovanja, ne ohranijo s tem, da se plačuje priznalnina bratovski skladnici druge države pogodnice. Če se plačuje priznalnina pri nas se morajo torej plačevati v Nemčiji sedaj prostovoljni prispevki in velja to tudi za vse tiste rudarje, ki so prenehali biti naši aktivni člani, pa imajo članska leta tudi v Nemčiji.

Koncert na Golniku

Ljubljana, 2. oktobra.

Uprava banovinskega zdravilišča na Golniku je za nedeljo 30. septembra povabila godalni orkester Orkestralnega društva Glasbene Matice v svoj dom, da bi tam priredil za bolnike koncert. Tridesetčlanski godalni orkester se je pod vodstvom svojega dirigenta prof. L. M. Škerjanca in svojega predsednika dr. Ivana Karlina odpeljal s prostornim avtobusom v nedeljo popoldne na Golnik ter ob 4. uri priredil skrbno pripravljen koncert z vseskozi umetniškim, visokokvalitativnim sporedom. Tako zdravliška uprava s šefzdravnikom dr. Neubauerjem na čelu, kakor tudi Orkestralno društvo Glasbene Matice sta s tem koncertom dokazala, da se zavedata tudi blažilnega in zdravilnega vpliva lepe glasbe. Nudila sta v se in svoje bolečine zatopljenim bolnikom svežega, plemenitega razvedrila, muzika jim je prinesla trenotno pozabljenje, prijetno izpremembo, oddih ter našk krepko in hitro učinkujočemu zdravilu pričarala vedrost in zdravje na njihova lica. Na Golniku je trenotno okoli 150 bolnikov, med njimi ni menda nobenega z boleznijo v odprtem stadiju. So to izključno skoro Hrvatje in Srbi, po večini moški, ki se v tem prekrasno urejenem zdravilišču naše solnčne Gorenjske in v požrtvovalni skrbi in negi zdravilniškega osobja izredno dobro počutijo.

Dovolj prostorno dvorano so poslušalci zasedli do zadnjega kota. Oder so morali pa za številčno krepki orkester podaljšati. Treba bo upravi vendarle misliti na to, da ga bo stalno razširila, kar bi se dalo z malimi stroški doseči z odstranitvijo stranskih zidnih podpor oderske odprtine, ki se dajo morda nadomestiti z drugačnimi nosilci. Spored, ki ga je orkester odsviral v dveh delih, je bil zelo, če ne celo preveč obširen. Obsegal je prav za prav 19 točk, ker so nekatere točke imele po dve, tri celo štiri podtočke, ena je bila celo dodana. V prvi vrsti smo bili na sporedu zastopani Slovenci in sicer Benjamin Ipavic s I. stavkom iz svoje Serenade. Anton Lajovic s Sanjarijo, Stanko Premrl z »Allegram« in jaz z novim »Pozabljenim plesom«. Direktor konservatorija in naš najodličnejši koncertni ter operni pevec g. Julij Betetto, ki je povabilu zdraviliške uprave radevolje ustregel, pa je z zanosom in s toplim, poglobljenim podavanjem zapel L. M. Škerjančeva samospeva »Počitek pod goro« ter »Vizijo« in Lajovičev samospev »Iskal sem svojih mladih dni«. Na burno zahtevo poslušalcev je moral g. Betetto dodati še poredni, živahni Pavčičev »Potrkan ples«. Vse samospeve je apartno in sijajno zveneče instrumentiral za godalni orkester L. M. Škerjanec. Med naše komponiste moramo prišteti tudi St. Mokranjca, čigar, menda 8. rukovet »Osu se nebo«, je spretno razširil in efektno instrumentiral prof. Karel Jeraj. Od inozemskih glasbenikov smo pa slišali globoko, skoro tragično občuteno »Romanco v c-duru« Jeana Sibelinsa, Franca Schuberta klasični »Menuet v c-duru«, Clauda Debussyja dražljiva, širokopotezna »Danse sacrée« in »Danse profane« za godalni orkester in klavir. Ti dve, druga v drugo zliti točki je temperamentno, širokogestno vodil mladi Juvanec, pri klavirju pa je bil L. M. Škerjanc. Dalje je bil zastopan P. S. Čajkovskij z intimno »Elegijo« in »Pizzicatom« iz 4. simfonije ter k sklepu Anglež Gustav Holst, čigar »St. Paul's Suita« v štirih delih predstavlja krepko ritmizirano, vzhodno zvenečo, odlično muziko. Morda nekoliko preobširni program je nosil vseskozi in kljub nekaterim plesnim naslovom resen, zamišljen značaj.

Za svoj drugi, oziroma še tretji koncert bo dirigent gotovo sestavil program tako, da bo poslušalcem-bolnikom nudil še več razvedrila, živahnosti in veselja, ker so tega v prvi vrsti potrebni. Da pa so bili tudi za ta program izredno hvaležni, je pričalo živo in razumno ploskanje k vsaki točki, saj so ti pacijenti vseskozi ljudje inteligentnih slojev.

Po koncertu je zdraviliška uprava koncertante pogostila z imenitno zakusko. Ob tej priliki pa smo slišali zahvale z ene in druge strani in tudi marsikatera šaljiva je padla. Izleta se je udeležil še komponist Anton Lajovic in —č.

Nesreča na Triglavu

Mojstrana, 2. otkobra.

V soboto popoldne sta jo mahnila na Triglav znana jeseniška plezalca France Vovk in Bogomir Homovec. Prenočila sta v Aljaževem domu v Vratih, kjer se jima je pridružil še neki nemški turist iz Monakovega, in vsi trije so zgodaj zjutraj naskočili severno steno. Plezali so po težavni in naporni nemški smeri in iskali novo varijanto. V nedeljo okrog 13. so bili že skoraj blizu izstopa, ko je Vovku na gladki polici nenadoma spodrsnilo in je padel več metrov globoko. Res sreča je bila, da so bili plezalci pravilno zavarovani in je Nemec zadržal njegov padec v prepad.

Vovk se je občutno potolkel po telesu in nevarno si je poškodoval eno nogo, ki jo ima baje zdrobljeno pod kolenom. Plezalci so klicali na pomoč, na kar je prihitel jeseniški plezalec Andrej More, ki je plezal po drugi smeri v severni steni. Videč, v kakšnem položaju so plezalci, je naglo splezal s stene in odšel v kočo na Kredarici, kjer je vzel več odej in jih odnesel plezalcem v steno, da so lahko tam prenočili.

Homovec pa je pustil Nemca in ponesrečenega tovariša v steni, sam pa je odšel na Jesenice, kjer je obvestil reševalno ekspedicijo. Včeraj zjutraj so odšli reševalci pod vodstvom Jožefa Čopa in dr. Mihe Potočnika v steno. Bila je to ena najtežjih in najbolj nevarnih reševalnih ekspedicij, kar jih pomnijo. Reševalci so prišli šele snoči okrog polnoči silno izmučeni v Mojstrano. Ponesrečenega Vovka, ki tehta 90 kg, so morali po steni počasi in previdno spuščati, kar je bilo seveda združeno s silnimi napori, pa tudi s smrtno nevarnostjo. Če bi bil ponesrečenec mrtev, bi ga bili raje spustili v prepad, kakor pa spuščali po steni, tako naporno je bilo reševanje.

Ponesrečenega Vovka so prepeljali davi na Jesenice, kjer so mu nudili prvo pomoč tamošnji zdravniki, pozneje pa ga bodo prepeljali v ljubljansko bolnico.

Dolenjski akademiki za siromašne tovariše

Novo mesto, 1. oktobra.

Dandanes življenje nujno zahteva, da se ljudje organizirajo, da tako čim uspešnejše branijo svoje interese. Že od nekdaj se je to vršilo v večji ali manjši meri, po vojni pa je bilo skoro nujno, da so se posamezni stanovi začeli organizirati, kajti človeštvo se je znašlo pred novim življenjem, ki mu je bil mejnik baš prevrat. Tako so se združili tudi takoj po prvem letu osvobojenja dolenjski akademiki, ki so študirali bodisi doma ali v tujini, pa so imeli vendar svojo matico doma na slovenski zemlji. Že prvotno je imeh klub združenih dolenjskih visokošolcev namen, po možnosti podpirati tudi svoje tovariše. Imel je v začetku krasne uspehe pri svojem delovanju. Radi notranjih razprtij, ki so se kmalu pričele, pa je prenehal delovati. Šele lansko spomlad je bil sklican občni zbor na zahtevo upravne oblasti.

Klub je bil zopet prebujen iz spanja in je dobil takoj s prvim odborom, kateremu je načeloval agilni predsednik tov. Ipavec Viljem, delavce, ki so začeli vsestransko delati za povzdigo kluba in mu pridobili s svojimi članskimi sestanki, pri katerih je sodelovala tudi naša širša javnost, kmalu oni sloves, ki so ga imeli dijaki-akademiki po prvih letih organizacije. Na teh članskih sestankih je bilo vedno govora o vseh važnih sodobnih vprašanjih. Na koncu vsakega sestanka pa se je razvila živahna debata. Lanske jeseni so člani z velikim uspehom odigrali igro »Mladoletje«. Letošnjo jesen pa priredi klub svoj prvi reprezentančni ples pod pokroviteljstvom banskega svetnika, predsednika občine dr. Režka ob sodelovanju častnega damskega komiteja. Čisti dobiček te elitne prireditve je namenjen za nabavo društvene študijske knjižnice, ker je sedanji odbor mnenja, da bo tako najsigurneje in najlažje izpolnil svojo drugo nalogo, da omogoči študij revnejšim visokošolcem.

To mnenje je pravilno, ako pomislimo, koliko je revnih akademikov in med temi so večinoma odličnjaki, pa ne morejo študirati tako kot bi bilo treba, ker nimajo na razpolago potrebnih knjig in drugih učil. Ta plemenita gesta kluba dolenjskih visokošolcev je bila sprejeta med našim občinstvom z največjo simpatijo in tako bo njihova prireditev ena res najbolje obiskanih. Pridnim dijakom je želeti največjega uspeha, gre jim pa seveda pri tem delu tudi največje priznanje.

Stanje celjskih ponesrečencev zadovoljivo

Celje, 2. ktobra

Stanje žrtev obeh avtomobilskih nesreč, ki sta se pripetili v neposredni okolici Celja, je razmeroma povoljno in ni nevarnosti za njih življenje. Kritično je pa še vedno stanje kleparja Antona Korberja, ki se od časa do časa zave, pa spet onesvesti. Zdravniki so mnenja, da utegne vseeno poškodbe preboleti in okrevati, seveda pa lahko traja priza še nekaj dni.

Kakor smo že včeraj poročali, so tragično preminulega Jerneja Vengusta položili na mrtvaški oder v gasilskem domu. Ob 18. je bil občinstvu dovoljen pristop k mrtvaškemu odru in vse popoldne so ljudje prihajali kar v trumah, da se poslove od priljubljenega pokojnika. Ob mrtvaškem odru tvorijo častno stražo gasilski oficirji in podoficirji iz Celja in Gaberja. Vse mesto se pripravlja, da spremi pokojnika na zadnji poti.

Pogreba se udeleže tudi savezni starešina Vlada Andraševič iz Zagreba, starosta Gasilske zajednice dravske banovine, član glavne savezne uprave Bulc iz Mirne in člani osrednjeoa odbora, tajnik Stanko Pristovšek, njegov namestnik Franc Pristovšek in blagajnik Mikuš. Savezna uprava in osrednji odbor položita na grob krasne vence.

Slovenci v Ameriki

10. septembra popoldne je našla Marija Knezova v Clevelandu svojega brata Franca Zalaznika mrtvega v garaži, kjer je stanoval. Zjutraj ji je rekel, da se bo odpeljal na razstavo v Chicago. Pant je najbrž v zaprtem prostoru pognal avtomobil, strupeni plini so ga pa omamili in naposled je zastrupljenju podlegel. Pokojni je bil star 21 let, doma je bil iz vasi Zlatopolje, fara Češnjice na Gorenjskem. V Ameriki je bival 13 let.

V Calumetu, država Michigan, je umrla 61letna vdova Margareta Šimec, ki je živela 45 let v naselbini. — Tam so pokopali tudi 74letno Ano Tomčevo, eno najstarejših naseljenk v Calumetu. Rodbini Zehel v Detroitu je umrl 11mesečni sinček. — Po šesttedenski bolezni je v Clevelandu preminul Janez Vitigoj, doma iz Dolenje vasi, fara Čatež. Pokojni je bil star 47 let, v Ameriki je bival 24 let. — Nagle smrti je umrl v Chisholmu Anton Novak, doma iz Laz pri Ribnici. Zapustil je ženo, v starem kraju pa žaluje za njim mati. — 28. avgusta je v Newyorku umrla Mimi Lenarčičeva, rojena Oberwalder. — Blizu Pittsburgu je umrla na posledicah poroda Ana Starešiničeva, stara 25 let. Tudi otrok je prišel mrtev na svet. — V North Chicagu je umrl 23letni Ludvik Peklaj, ki je bil rojen v Ameriki.

Kakor smo poročali, so pred meseci Frančiško Tavčarjevo aretirali zaradi raznih sleparij in poneverb. Tavčarjeva je pa položila kavcijo in brez sledu izginila. Zdaj je za njo izdana tiralica, obenem je pa razpisana nagrada 350 dolarjev tistemu, ki bi jo izsledil.

SPORT

Lahkoatletski dvomatch Zagreb-Ljubljana

Sobota, nedelja, 6. in 7. oktobra, igrišče Primorja.

Po petletni pavzi, v kateri je naša lahka atletika zamogla zaznamovati velik napredek, bomo imeli v prihodnjih dneh nadvse zanimiv lahkoatletski dvoboj med reprezentancami Zagreba in Ljubljane.

O priliki zadnjega medmestnega srečanja l. 1929, je Zagreb slavil impozantno zmago, ki je garantirala za mnogo let Zagrebu primat v lahkoatletskem sportu v naši državi.

Toda naša podjetnost, nadarjenost naše mladine in požrtvovalnost do maksimuma so stanje spremenile veliko hitreje, kakor se je v splošnem pričakovalo ali celo želelo.

Odločno je vzelo AŠK Primorje v roke vajeti naše lahke atletike, postalo enakovreden faktor jugoslovenskim vodilnim klubom v lahki atletiki, zagrebškemu Hašku in Concordiji, v zadnjih dveh letih jih je celo prekosilo s priboritvijo državnega lahkoatletskega prvenstva za moštva. Njegov vsestranski napredek je bil zabeležen tudi z dvakratno zaporedno osvojitvijo državnega prvenstva v cross-countryju.

Toda tudi SK Ilirija ni mirovala! Solidno je gradila svojo lahko atletsko stavbo; njeno stavbo sta kronali letos državno prvenstvu v cross-countryju in drugo mesto v državnem prvenstvu za moštva.

Ljubljano je ta velik napredek stavil v isto vrsto z dosedanjim lahkoatletskim centrom v naši državi, Zagrebom, dejansko si je tudi na temelju doseženih uspehov in zaradi velike agilnosti v prirejanju velikih tekmovanj priborila nadmoč, ki ji je Zagreb v svoji ljubosumnosti ne priznava.

Ta dvoboj bo zaradi tega edino pravo in direktno merilo moči in kvalitete dosedanjega vodilnega lahkoatletskega sporta v naši državi, Zagrebu, in Ljubljane, ki stremi za tem, da v direktni borbi z Zagrebom potrdi svoje uspehe, dosežene na državnih prvenstvih za moštva in prvenstvih države v cross-countryju.

Ta dvoboj naj končnoveljavno po izredno ostri toda fair in gentlemanski borbi odloči, ali pripada primat v jugoslovenski lahki atletiki Zagrebu ali Ljubljani!

Dvoboj bo zanimiv tudi iz drugega vidika. Vršil se bo v znamenju borbe med staro toda zelo rutinirano znano zagrebško gardo: P. Buratović, Tončić, Koren, Tauber Madžarević, in Kallay, prof. Ambrozy, dr. Manojlović, Tučan, Dremil, P. Narančić in Golč, ki tvori gros reprezentativne ekipe Zagreba, in mlado, zelo talentirano, ambiciozno in napredujočo gardo Ljubljane, ki je v zadnjih letih zaznamovala krasne uspehe.

Mladost in talent naših najboljših: Kovačiča, Žorge Aleša, Goršeka, Krevsa, Bručana, Stepišnika, Brineta, Martinija, Perparja in mnogih drugih sta nam porok, da se nam ni bati za bodočnost naše lahke atletike.

Oni bodo mirne duše sprejeli borbo s svojimi starejšimi zagrebškimi kolegi — velikimi rutinerji — trdno odločeni, da pri tej priliki prenesejo primat jugoslovenske lahko atletike iz Zagreba v Ljubljano.

Ali bodo v tem svojem stremljenju že sedaj uspeli, nam bo pokazal dvoboj v soboto in nedeljo.

Dolžnost vse sportne Ljubljane pa je, da jih v tem njihovem plemenitem stremljenju materijalno in moralno podpre, da napolni oba dneva igrišče Primorja in da svoje najboljše atlete fair in gentlemanski bodri do končne zmage, da pa pri tem ne pozabi istočasno visoko ceniti vsak tudi najmanjši lep uspeh nasprotnika.

Beležnica

Koledar

Danes: Torek, 2. oktobra katoličani: Angeli varuhi, Miran.

Današnje prireditve

Kino Matica: Viktor in Viktorija.
Kino Ideal: Nori baron.
Kino Dvor: Bič opojnosti.
Kino Šiška: Tiger.
ZKD: »Dovedi jih živé« ob 14.30 in ob 18. v kinu Matici.

Dežurne lekarne

Danes: Mr. Piccoli, Tyrševa cesta 6. Hočevar, Celovška cesta 62 in Gartus, Moste.

Izpod sita

Naš promet je čedalje bolj okrogel. Ne mislimo seveda tistega na tračnicah, temveč na cestah in sploh po mestu. Njega dni je šlo vse lepo naravnost, zdaj gre pa naokrog. Najprej so postali okrogli gospodje na magistratu, za njimi pa postajajo še prometni otoki. Prvega smo dobili pred Figovcem. Stražnik je moral spočetka voditi vsakega avtomobilista in motociklista za nos, da je ni mahnil narobe, sčasom so se pa privadili in zdaj gre že gladko. Saj se še peklu privadi človek, pa bi se okroglemu prometu ne.

Tako smo dobili apetit po okroglih prometnih otokih in zdaj imamo hvala bogu že drugega. Naredili so nam ga na Marijinem trgu, kjer je sploh zbrane največ lepote našega stolnega mesta. Okrogel je tako, da bolj nikakor ne more biti. Vsi bi ga imeli radi in bi bili ponosni nanj, saj je delo naših bistrih glav, toda tisti beli kupčki okrog njega nam ne gredo v glavo ali iz nje, kakor hočete. Vse prav in lepo, simetrija mora biti in vodič po prometnem otoku tudi, toda nesreča je v tem, da imamo vsako leto tudi zimo.

Zoper kupčke nimamo strokovnjaških pomislekov, imamo jih pa zoper sneg, ki jih bo pozimi pokril. Kako bodo potem vozili okrog njih avtomobili, vedo samo bogovi in idejni očetje teh idiličnih kupčkov. Kazalo bo, dodeliti vsakemu po enega brezposelnega z metlo, da ga bo neprestano čohal, kadar bo snežilo. Samo pravočasno bo treba ukreniti to, da ne pride ukrep spomladi, ko snega ne bo več.

Naše gledališče

DRAMA

Začetek ob 20. uri.

Torek, 2. oktobra: Orlič, Red A.
Sreda, 3. oktobra: Migo, dekle z Montparnasa. Premiera. Izven.
Četrtek, 4. oktobra: Gugalnica. Red Četrtek.
Petek, 5. oktobra: zaprto.
Sobota, 6. oktobra: Hlapci. Premiera. Izven.

*

Prva repriza znamenite zgodovinske igre Orlič bo drevi ob 20. uri v Ljubljanski drami za red A. Zasedba premierska, režija prof. Šestova. Tretja premiera v ljubljanski drami bo v sredo, dne 3. oktobra, Naslov delu je: Migo, dekle z Montmartra ter nam slika bohemsko življenje štirih pariških girlsov. Prvo dejanje se vrši na policiji, kamor privedejo Migo in njene tovarišice. Streljala je na nezvestega Roderigua, a na policiji spozna fotografa Raphaela. Drugo dejanje se vrši na stanovanju girlsov, in avtor nam slika domačnost treh osamljenih deklet, pa tudi njihovo mizerijo, ki jo preganjajo z mladostno vedrino. Vse skrbi, ki jih tarejo in druge nadloge rešujejo na svoj način. V tretjem dejanju je Migo srečna in zadovoljna v svojem novem domu, poročena z Raphaelom. Trepeta pa za Francinno, ki je v kriminalu. Glavno vlogo Migo igra ga. Vida Juvanova. Režija je prof. Šestova. Premiera bo v sredo 3. t. m. izven abonmaja.

Cankarjeva beseda se bo zopet glasila na odru naše drame. Režiser g. Ciril Debevec pripravlja na novo naštudirano vprizoritev Cankarjevih Hlapcev. Letošnja premiera bo v soboto, dne 6. t. m.

OPERA

Začetek ob 20. uri.

Torek, 2. oktobra: zaprto.
Sreda, 3. oktobra: Hovanščina. Red Sreda.
Četrtek, 4. oktobra: Sveti Anton, vseh zaljubljenih patron. Red B.
Petek, 5. oktobra: zaprto.
Sobota, 6. oktobra: Rigoletto. Izven. Znižane cene od 30 Din navzdol.

*

Prva repriza opere Hovanščina bo v sredo, dne 3. t. m. za stalni abonma Sreda. Delo je izredno veličastno, izvaja se v prvovrstni zasedbi ter je v vsakem pogledu vredodostojno inscenirano. Zasedba ista kakor na premieri, le glavno žensko vlogo Marte poje ga. Thierryjeva. Dirigira ravnatelj Polič. Režija je Debevčeva. Predstava je za red Sreda.

Gdč. Zvonimira Župevčeva nastopi v soboto v vlogi Gilde v Verdijevi operi Rigoletto. Gdč. Župevčeva je mlada, izredno nadarjena pevka, hčerka Slovenca g. Župevca, ki je deloval veliko let kot operni pevec in učitelj solopetja v raznih mestih Nemčije, predvsem v Berlinu, sedaj pa je profesor solopetja na Državnem konservatoriju v Ljubljani. Gdč. je dovršila državno glasbeno akademijo v Berlinu ter je uspešno debutirala v Zagrebu in lani tudi v Ljubljani. V svojem repertoarju ima predvsem naštudirane koloraturne partije. Vloga Gilde ji da dovolj prilike, da pokaže vso lepoto svojega glasu. Rigoletto se poje v soboto, dne 6. t. m. kot izven predstava po znižanih cenah od 30 Din navzdol.

Smeh je zdravje
Smeha na mernike vam nudi opereta
*
NE ZAMUDITE PRILIKE
ELITNI KINO MATICA
TELEFON 21-24
Predstave danes ob 4., 7¼ in 9¼

VIKTOR IN VIKTORIJA
v kateri nastopata
Herman Thimig in Renata Müller

DNEVNE VESTI

— **Novi češkoslovaški konzul v Zagrebu.** Dosedanji češkoslovaški konzul v Zagrebu inž. Andrej Pukel, ki je bil pred vojno ravnatelj Kolinske tovarne v Ljubljani, odhaja v zunanje ministrstvo v Pragi kot ministerijalni svetnik. Na njegovo mesto pride dr. Resl, ki je tudi naš dober znanec.

— **Novi podporočniki.** Včeraj dopoldne so imeli v vojni akademiji v Beogradu lepo svečanost. V navzočnosti kraljevega odposlanca generala Ječmeniča je upravnik akademije general Sava Tripković prečital ukaz o napredovanju absolventov 59. razreda nižje šole vojne akademije v čin podporočnika. Najboljši med njimi je bil po rangu artiljerijski podporočnik Demir Nikolić, ki je dobil kraljevo sabljo. V čin podporočnika so napredovali med drugimi v pehoti Bogdan Mašal, Andrej Pozder, Andrej Kesel, Milan Lah, Roman Bat, Ferdo Krajin, Edvard Osojnik, Bogdan Puškar in Branko Glumec; v artiljeriji Karel Zah; v konjici Ivan Krapec, Dragan Korais in Dušan Dodig; v inženjerski stroki pa Vojteh Balzar, Aleksander Miheve, Anton Andriček, Vladislav Repše in Ivan Kragulje.

— **20.000 angleških oficirjev in mornarjev v Splitu.** Včeraj popoldne je priplulo pred splitsko pristanišče 34 angleških vojnih ladij. Ob 15. so se zbrale angleške vojne ladje od vseh strani pred otokom Bračem. Angleži so napravili krasen manever, potem so pa odplule ladje proti Splitu. Pogled z obale na angleško sredozemsko brodovje je bil zelo lep. Z dreadnoughta »Queen Elisabeth«« je zagrmelo 21 topovskih strelov v pozdrav in odgovorile so jim naše baterije. Pred Splitom še nikoli ni bilo toliko vojnih ladij. Angleško brodovje, na katerem je nad 20.000 oficirjev in mornarjev, ostane v Splitu do 7. t. m.

Ljudje, ki so bolni na želodčnih, ledvičnih in kamnih v mehurju, ter oni, ki trpe na prekomerni tvoritvi sečne kisline in napadih protina, uravnavajo leno delovanje črevesa z uporabo naravne »**Franz Josefove« vode.** Možje zdravniške prakse so se prepričali, da je »**Franz Josefova« grenčica** sigurno in skrajno prizanesljivo delujoče salinično odvajalno sredstvo, tako da jo priporočajo tudi pri trebušnih kilah, natrgani danki in hipertrofiji prostate. »**Franz Josefova« grenčica** se dobi v vseh lekarnah, drogerijah in specerijskih trgovinah.

— **Zapiranje javnih hiš.** V Zagrebu, Sarajevu in Osijeku so po določbah zakona o zatiranju spolnih bolezni z včerajšnjim dnem zaprli vse javne hiše in izgnali prostitutke iz mesta. Uradno torej prostitucija v naši državi ne obstoja več. Zvodnica, ki bi gojila prostitucijo v svojem stanovanju, bo obsojena na tri do pet let robije. Javne hiše so bile zaprte tudi drugod. V domovinsko občino je bilo izgnanih okrog 500 prostitutk.

— **100 milijonov za pridobivanje nafte.** Iz Tuzle poročajo, da so začeli v predmestju Slavinovičih pridobivati nafto. Prodrli so že 180 m globoko. Uprava državnih monopolov je odobrila 100 milijonov kredita za raziskovanje zemlje okrog Tuzle, kjer morajo biti po mnenju francoskih strokovnjakov bogata ležišča nafte.

— **Veliki Bečkerek se je prekrstil v Petrovgrad.** V nedeljo popoldne je imel občinski svet Velikega Bečkereka zgodovinsko sejo, na kateri je bilo sklenjeno predlagati, naj bi se imenovalo mesto odslej Petrovgrad, ker stoji v njem največji spomenik kralja Petra. Posebna deputacija pojde h kralju prosit ga, da bi potrdil sklep občinskega sveta.

— **Gospa Lenarčičeva samo lahko poškodovana.** V kamnolomu blizu Josipdola na Pohorju se je ponesrečila gospa Ana Lenarčičeva, soproga znanega industrijca in veleposestnika na Verdu pri Vrhniki gosp. Josipa Lenarčiča. Vagonček ozkotirne železnice, s katerim se je peljala iz Josipdola na postajo Brezdno, je skočil s tira in zgrmel v prepad. Gospa je dobila samo lažje praske in si je že toliko opomogla, da je danes zopet čvrsto na nogah. Vest, da si je gospa prebila lobanjo, ne odgovarja resnici.

— **Delo dobe.** Borza dela v Ljubljani sprejme za takoj voznika, 3 hlapce, izdelovalca krtač, kleparja, 4 pletilce, čevljarja za škornje.

Bič opojnosti

Borba moža proti trem najslabšim neprijateljem: lahkomiselnosti, opiju in alkoholu. Glavni vlogi igrata lepa **Janet Gaynor** in stasiti **Charles Farell.** Danes ob 4., 7. in 9. Najnižja vstopnina Din 4.50 in 6.50.
Kino »Ljubljanski dvor«.

— **Vreme.** Vremenska napoved pravi, da bo deloma oblačno in megleno vreme. Včeraj je znašala najvišja temperatura v Skoplju 28, v Sarajevu in Splitu 26, v Beogradu 25, v Zagrebu 24, v Mariboru 22, v Ljubljani 21.8. Davi je kazal barometer v Ljubljani 764.6, temperatura je znašala 12 stopinj.

— **Družba sv. Cirila in Metoda v Ljubljani** je prejela meseca septembra 1934 l.: I. Podružnice: Rog. Slatina 3.000.— Din; Poljana pri Prevaljah 250.— Din; Litija 50.— Din; Celje ž. 1.116.50 Din; Šoštanj 100.— Din; Vrhnika 800.— Din; Kamnik ž. 50.— Din; Šiška, m. 635.— Din; Svečina 190.— Din; Ljubljana: šentjakobsko-trnovska m. 50.— Din; akademska 50.— Din. Obrambni sklad: J. Režek, Ljubljana 200.— Din; Josipina Blumauer, Ljubljana 100.— Din; Neimenovana, Gor. Logatec 100.— Din; Ana Podkrajšek, Rog. Slatina 100.— Din; A. Gabršček, Ljubljana 100.—; podružnica Kranj 200.— Din. Iv. Vrhovnikov sklad: Neimenovan, Ljubljana 25.— Din. Razni prispevki: Kl. Vončina, Ljubljana 50.— Din; dr. M. Potočnik, Lesce 100.— Din; Iv. Vrhovnik, Ljubljana 100.— Din; dr. Fr. Lipold, Maribor 200.— Din; Ic. Rozman, Ljubljana 50.— Din. Skupaj 7.616.50 Din.

— **Nezgode.** Edvard Peleš, 10letni sin delavca iz Radomelj pri Domžalah, se je pred dnevi polil s kropom po vsem telesu. Fant je dobil nevarne opekline. — Slična nesreča je doletela tudi Franca Petelina, 10mesečnega sinčka malega posestnika iz Preserja, ki se je polil z vrelo kavo po levi roki in levi nogi. — Na železniškem prelazu na Tyrševi cesti je davi neki avtomobilist podrl 35letno delavčevo ženo Angelo Cerarjevo, ki je dobila lažje poškodbe.

— **Smrtna nesreča angleškega mornarja.** V soboto se je pripetila v Dubrovniku smrtna nesreča. Angleški mornar William Rawell z vojne ladje Coventry, ki je zasidrana v gruškem pristanišču, je bil zvečer v kavarni v Dubrovniku. Namenjen je bil v stranišče, ko mu je naenkrat postalo slabo in padel je tako nesrečno, da se je močno pobil po glavi. Takoj so ga prenesli na ladjo, kjer je pa kmalu izdihnil. Obdukcija je pokazala, da si je pretresel možgane.

— **Samomor policijskega stražnika.** V Bjelovaru si je včeraj popoldne končal življenje nadstražnik in vršilec dolžnosti poveljnika policijske straže Josip Kramarič. Pognal si je kroglo v glavo in bil je takoj mrtev. Kaj ga je pognalo v smrt, ni znano.

Samo še danes se lahko nasmejete, ako si ogledate veselo burko
NORI BARON
ki se predvaja v
ZVOČNEM KINU »IDEAL«
Predstave danes ob 4., 7. in 9¼

Iz Ljubljane

—lj **Lojze Golobič na zadnji poti.** Včeraj ob 15. je nastopil naš novinarski kolega in kulturni urednik »Slovenca« g. Lojze Golobič svojo zadnjo pot. Lep pogreb je bil priča, koliko simpatij je užival pokojni Lojze v naši javnosti. Pred mrtvašnico so pevci »Ljubljane« zapeli žalostinko »Usliši nas Gospod«, nato se je pa začel pomikati žalni sprevod s pevci »Ljubljane« na čelu, za krsto sorodniki, nato pa ljubljanski novinarji s predsednikom svoje stanovske organizacije Stankom Virantom, vsi uredniki »Slovenca«, predsednik Kat. tiskovnega društva dr. Pečjak, predsednik Narodne galerije dr. Windischer, glavni tajnik Zveze industrijcev inž. Šuklje, ravnatelj drame g. Golia in dr. Pred viaduktom so pevci zapeli »Človek glej«, nato je pa sprevod krenil na pokopališče. Pri odprtem grobu so se poslovili od mladega slovenskega novinarja urednik »Slovenca« Kremžar, v imenu ožjih rojakov semiški župnik Erklavc, v imenu Jug. novinarskega udruženja odbornik Prunk in naposled predsednik Bele krajine dr. Jure Koce.

—lj **Seja mestnega sveta.** Danes ob 17. bo v mestni dvorani javna seja mestnega sveta. Na dnevnem redu je zaprisega novo imenovanega člana mestnega sveta, slovesna zaobljuba meščana Teodorja Korna ter poročila finančnega, gradbenega, policijsko zdravstvenega odbora in odbora mestne elektrarne, vodovoda in plinarne. Javni bo sledila tajna seja, na kateri se bodo obravnavale personalno pravne zadeve.

NAZNANILO!

Cenj. občinstvu in cenj. odjemalcem naznanjam, da sem prevzel zastopstvo in prodajo »SOKO« oblek za Slovenijo.

Potrudil se bom svoje dosedanje kakor tudi nove odjemalce čim bolje postreči.

Pripominjam, da kakor do sedaj, tudi v naprej ne bo nobenega vsiljevanja k nakupu, temveč sem radovolje pripravljen razkazati vsakomur našo velikansko zalogo. Vsem dosedanjim odjemalcem se zahvaljujem za njihovo naklonjenost in zaupanje ter se jim še nadalje priporočam.

IVAN KOS,
LJUBLJANA,
Sv. Petra cesta 23 Celovška c. 63

—lj **40 letnico poroke praznujeta** danes g. Zdenko **Valašek,** tiskarniški ravnatelj v pok. in njegova soproga **Marija. Jubilant,** vsej Ljubljani splošno znani dobrodušni Čeh, je bil rojen pred 64 leti v Metuji na Češkem, v Ljubljano je pa prišel l. 1908. in prevzel službo faktorja v Blaznikovi tiskarni, kjer je služboval 15 let. Pred štirimi leti je praznoval 60 letnico rojstva, ob kateri priliki smo priobčili obširnejše poročilo o njegovem delovanju v Ljubljani. G. Valašek in njegova gospa sta že dolga leta naročnika »Slovenskega Naroda« in »Jutra«. Številnim čestitkam k lepemu jubileju se pridružujemo tudi mi z željo, da bi naklonila usoda slavljencema sreče in zadovoljstva polno jesen življenja.

—lj **Okolica dramskega gledališča** še vedno ni urejena. Razpravljali so že o načrtih, kako bi preuredili fasado, da bi bilo poslopje impozantnejše, češ, da sedanja fasada ni primerna za javno poslopje, ki bi moralo že zunaj očitovati svoj poseben značaj. Zdaj sosedna poslopja presegajo ter stiskajo dramsko gledališče, da je povsem podrejeno v okolici. Vprašanje je odprto, ali dramsko gledališče lahko dobi mogočnejše ter primernejše lice in menda ni nikogar, da bi načelno nasprotoval takšnim načrtom. Nihče bi pa tudi ne nasprotoval, če bi hoteli koristiti gledališču samemu na sebi na znotraj, če imajo že sredstva, da se lahko pečajo tudi z arhitektonskimi vprašanji. Res je naše dramsko gledališče majhno tudi na zunaj, a marsikdo misli, da ne bo postalo večje, če postavijo ob njem kulise, ne da bi ga povečali dejansko. Potrebe po povečanju pa tudi ni, ker je gledališče še celo zdaj često prazno. Nedvomno pa bi bilo treba urediti okolico gledališča, s čimer bi tudi pridobila zunanjost gledališča. Že pred mesecem so začeli urejevati Erjavčevo cesto pred dramskim gledališčem, in tedaj je bila tudi aktualna ureditev prostora pred gledališkim poslopjem. Pozneje so urejevali tudi Igriško ulico do Gregorčičeve ulice in, kot kaže, bodo še tam asfaltirali del hodnika. Teren pred gledališčem ob Erjavčevi cesti bodo morali še znižati, ker so znižali Erjavčevo cesto in ker je že prej zelo visel. Če bodo prostor pred gledališčem zravnali in asfaltirali, bo okolica gledališča urejena dovolj zadovoljivo za nekaj časa. Zaradi velikopoteznih načrtov, ki jih smeli pustiti okolice gledališča tako zanezdaj ne morejo uresničiti, pa bi menda ne marjenega, kot je zdaj.

—lj **Sezona za obnavljanje fasad** je končana. S časom se bodo ustavila tudi vsa manjša gradbena dela in nastalo bo popolno mrtvilo. Letos je bila zelo slaba gradbena sezona v Ljubljani in sezonski delavci so malo zaslužili, zato se jim obeta še posebno huda zima. Ljubljanice najbrž ne bodo regulirali pozimi, ker je tedaj najslabši čas za takšna dela. Zdaj obnavljajo po mestu le še tu in tam nekatere hiše. Te dni renovira Stavbna družba dvonadstropno hišo na Miklošičevi cesti št. 18, na vogalu Tavčarjeve ulice.

—lj **Smrt ugledne žene.** Snoči ob 18. je po daljšem trpljenju izdihnila ga. Tonca Hmelak, vdova Žagar, v starosti 43 let. Pokojnica je bila iz znane rodbine lesnega industrijca Kobija in se je po smrti prvega moža Žagarja poročila z uglednim lesnim industrijcem Hmelakom na Rakeku. Poleg moža žalujejo za blago pokojnico tudi sinova Line in Franci, mati ga. Franja Kobi ter več drugih sorodnikov. Truplo pokojnice so danes prepeljali z avtofurgonom na Rakek, kjer bo pogreb v sredo ob 16. na tamošnje pokopališče. Bodi plemeniti ženi ohranjen blag spomin, preostalim pa naše globoko sožalje!

—lj **Stolnični uri še niso pregledali obisti,** kot da v Ljubljani ni zdravnika za takšne bolezni. Ta ura ne kaže nikdar prav, ko stoji in ne ko gre, vedno je po četrt ure 15 minut naprej, nakar počiva po pol ure po tako hudem galopu, da potem zopet lahko galopira. V Ljubljani imamo sploh javne ure zaradi zabave in ne zato, da bi nam merile čas. Samo gospodinje na živilskem trgu, kjer ni nikjer v bližini druge javne ure, niso zadovoljne s to zabavo. Priredile bodo javno zbirko za popravilo ure, zato se naj nihče prej ne prenagli.

—lj **Tudi v Knafljevi ulici smo imeli** gmajno in sicer pri gledaliških kolibah, kjer spravljajo kulise. Kolib sicer niso podrli, pač pa so napravili vsaj hodnik, kjer so bili ob deževju pravi in ne le improvizirani ribniki. Kazalo bi še maskirati (z drevjem) kolibe, če jim že ne morejo drugače do živega. V neposredni bližini velemestnih parkov kolibe nedvomno niso v okras.

—lj **Danes je še čas!** Danes bosta zopet dve predstavi senzacijonelnega džungelskega velefilma »Dovedi jih žive« in sicer prva ob 14.30 in druga ob 18. uri, na kar posebno opozarjamo tiste, ki tega lepega filma še niso videli. Vstopnina najnižja Din 3.50., 4.50., 5.50. in 6.50, da je vstop vsakomur mogoč. Film ZKD v prostorih Eletnega kina Matice.

—lj **Društvo »Dom in šola« na III.** drž. realni gimnaziji v Ljubljani bo imelo občni zbor v sredo dne 10. oktobra 1934, ob 18.15 v risalnici v Vegovi ulici št. 4. Odbor.

—lj **Družabni plesni tečaji »Jenkove šole v Kazini« se pričnejo 8. oktobra z** začetniškim tečajem. Oficielni otvoritveni plesni večer vseh tečajev bo v torek 9. okt. Informacije, vpisovanje za vse tečaje in posebne plesne ure vsakodnevno od 11. do 13. in od 17. do 19. ure v Kazini. Dijaki-nje imajo popust.

—lj **Okrajna organizacija JNS Prule** ima danes ob 20. članski sestanek v restavraciji pri Kavčiču. Vabljeni vsi člani in somišljeniki.

Iz Maribora

— **Ljudska univerza otvarja kulturno delo.** Velika je naloga »Ljudske univerze« v Mariboru, saj dviga v nacionalnem pogledu živelj našega severa in mu razširja duhovno obzorje. Smelo lahko trdimo, da ima ta ustanova poleg drugih nacionalnih korporacij največ zaslug, da je obmejno ljudstvo narodno zavedno in da se Mariborčani zavedajo svoje misije tukaj na severu. Že uvodoma pričenja Ljudska univerza v Mariboru z nacionalnimi vprašanji, saj ima na programu ciklus predavanj priznanih strokovnjakov o usodni dobi l. 1914. Poleg teh so na sporedu tudi razna zdravstvena predavanja, v katerih bodo odlični znanstveniki razglabljali o vprašanjih moderne medicine. Uvodno predavanje bo v petek ob 20.15 zvečer. Govoril bo g. ing. Šlebinger ob spremljavi številnih skioptičnih slik in demonstracij o električnem prenašanju slik in brezžičnem gledanju na daljavo.

— **Gledališki abonenti** so se prijavili, a še niso dvignili svojih izkaznic. Naj to blagovolijo storiti čim prej!

— **Dan nesreč.** Mariborsko reševalno društvo je imelo v ponedeljek izredno mnogo posla. Neprestano je brnel telefon in rešilni voz je prepeljal več ponesrečencev in bolnikov v bolnico. Naši reševalci so nudili prvo pomoč 20 letnemu delavcu Alojziju Keku, ki je padel s tovornega avtomobila. Zlomil si je levo nogo in se zdravi v mariborski bolnici. Tja so prepeljali tudi 27 letnega ključavničarja Toneta Ilešiča, stanujočega na Ptujski cesti in 24 letnega čevljarja Evalda Kompaška iz Jarenine. Oba sta se občutno poškodovala pri nedeljski kolesarski dirki. Zadobila sta poškodbe na rokah in nogah. Posebno smolo je imela 21 letna služkinja Marija Pečnikova, ki je v Studencih na ravni cesti padla in si zlomila desno nogo. Poklicani reševalci so poškodovanko prepeljali v bolnico.

PRIDE! IZREDNA GLASBENA KOMEDIJA!
VELIKA LJUBEZEN MLADEGA PRINCA
WILLY FRITSCH — TRUDE MARLEN — PAUL HÖRBIGER

— **Darujte knjige za potovalne knjižnice.** Le kdor ima stalne stike z obmejnim ozemljem ve, kako so tamkajšnji ljudje potrebni slovenskih knjig in kako hrepenijo po slovenski besedi. Zveza kulturnih društev v Mariboru si je nadela častno nalogo, da ustanavlja na našem severu potovalne knjižnice. Delo bi bilo brez sodelovanja plemenitih ljudi, ki razumejo potrebe obmejnega ozemlja in važnost te vzvišene naloge, docela nemogoče. Pred tedni je ZKD potom časopisov prosila za stare knjige. Na poziv je prejela precej knjig. Večje število knjig so darovali g. prof. Tribnik, upok. prof. g. Druzovič, ga. Kamenškova, gdč. Ažmanova, lekarnar Maver in drugi. Vsem darovalcem izreka ZKD iskreno zahvalo.

Iz Celja

—c *Prihodnji redni družabni sestanek* članstva občinske organizacije JNS za mesto Celje bo v sredo 3. t. m. ob 20.30 v Celjskem domu. Vabljeni so vsi člani.

—c *Umrli sta* v nedeljo v celjski bolnici 5 letna hčerka kočarice Pavla Ulagova z Zagrada 71 pri Celju in 3 letna hčerka delavke Ljudmila Velernikova s Polzele.

—c *Umrli v septembru.* V preteklem mesecu je umrlo v Celju 27 oseb (3 v mestu in 24 v javni bolnici), v okoliški občini pa 13 oseb.

—c *Dve žrtvi napadalcev.* Ko je stopil 22 letni Avgust Gaberl, delavec pri zdravniški upravi v Rogaški Slatini v nedeljo s svojim očetom iz neke gostilne, je prihitel za njim mizar Josip Križan, ga napadel s stolom ter ga močno poškodoval po glavi in desni roki. Ko se je 45 letni posestnik Anton Furman iz Oplotnice pri Konjicah vračal v nedeljo zvečer domov, so ga napadli fantje in ga obdelovali z vilami in železnimi drogovi. Furman je dobil težke poškodbe na obeh rokah in prsih ter praske po vsem telesu. Oba poškodovanca se zdravita v celjski bolnici.

—c *Brez komentarja* priobčujemo naslednje vabilo v originalu, ki ga je razpošiljala te dni prostovoljna gasilska četa v Novi cerkvi pri Celju: »Einladung! Die freiwillige Ortsfeuerwehr in Nova cerkev (Neukirchen) veranstaltet am Sonntag den 30. September 1934 um 3 Uhr Nachmittag im Gastlokal der Frau Pekošak Elise ein »Weinlesefest« verbunden mit verschiedenen Unterhaltungen sowie: Streichmusik, Tanz, Glückhafen, Juxpost usw. Für hungrige und durstige Mägen (!) ist reichlich gesorgt. Eintritt frei. Nachdem (!) der Reingewinn zur Abzahlung der nötigen Feuerlöschgeratschaften bestimmt ist, bittet um geneigte Beehrung der Feuerwehrausschluß. Prostovoljna gasilska četa Nova cerkev, župa Celje.«

Z Jesenic

— **Nov grob.** Po dalji bolezni je v soboto popoldne preminul g. Šmajdek Franc, bivši ključavničarski mojster, vodovodni inštalater in hišni posestnik na Jesenicah. Pokojni Šmajdek ki je bil zelo podjeten obrtnik, si je po prevratu postavil hišo in veliko delavnico z raznimi stroji. Toda bolezen ga je glodala že več let, mu je uničila gospodarstvo in mu pretrgala nit življenja. Bodi težko preskušenemu možu ohranjen blag spomin.

— **Sportne vesti.** V nedeljo popoldne se je vršila na igrišču »Enakosti« prvenstvena nogometna tekma med SK Enakost in SK Bratstvo, ki je končala z lepo zmago Bratstva v razmerju 6:1. Igra je bila tudi to pot zelo surovo odigrana. Kljub mirnemu zadržanju igračev Bratstva so padale s strani igračev Enakosti na nasprotnike surovi izrazi, ki kažejo v pravi luči oliko njihovega moštva. Tudi občinstvo je silno navijalo za svoje igrače, neki gledalec pa je celo vdrl na igrišče in s surovim nastopom motil igro in sodnika, da ni mogel držati igre v oblasti. Po tekmi pa so igrači Enakosti navalili na posamezne igrače Bratstva ter s klofutami, brcami in psovkami prepričevalno dokazali, kako oni razumejo nogomet. Taki ekscesi škodujejo sportnemu pokretu in če se ne dajo ublažiti in odpraviti, bi bilo bolje, da se napravi križ čez take vrste nogomet.

— **Gorenjski zimsko sportni podsavez** bo imel svojo letno glavno skupščino v nedeljo 21. t. m. ob 15. uri v posebni sobi hotela Paar na Jesenicah.

— **Osebne vesti.** Po službeni potrebi je bil premeščen komandir žandarmerijske stanice na Jesenicah žandarmerijski narednik g. Vrbljanac Jovan za komandirja na Jezersko. G. Vrbljanac, ki je vodil jeseniško žandarmerijsko stanico le dobrih 10 mesecev, je opravljal svojo odgovorno službo zelo vestno ter bil napram strankam vedno zelo koncilijanten. Vedno je rad podpiral nacijonalna in kulturna društva in bil njih član ter stalen posetnik njihovih prireditev. Za njegovega naslednika na Jesenicah, je bila imenovan žandarmerijski narednik g. Djurica Dušan z Jezerskega, ki je svoje posle že prevzel.

Iz Trbovelj

— **Sport v nedeljo.** V nedeljo 30. sept. se je odigrala v Trbovljah druga prvenstvena tekma v tej sezoni. Srečala sta se Trbovlje in Dobrna na igrišču SK Amaterja. Moštvi sta si bili enakovredni, kar priča tudi rezultat 1:1 (1:0). Prvi polčas je imelo SK Trbovlje več od igre, le pred golom — kakor običajno — neodločnost. Moštvo Trboveli je precej iznenadila neodločnost sodnika, ki ni priznal povsem dosežen regularen gol. Drugi polčas se šele znajde Dobrna in iz prostega rezantnega strela izenači. Dobrna ima dovolj prilik, da svoj score zviša, kar pa ji prepreči delno dobro razpoložena obramba Trboveli in pa smola pred golom, ter tako ostane do konca remis. — Moštvi sta se tokrat prvič pozdravili po novih pravilih JNS-a, kar pravi športniki iz srca pozdravljamo. Nasprotnika sta si samo na zelenem polju in ko je borba končana, mora med njimi zavladati zopet stari športni prijateljski duh. Sodnik g. Oberlindner ni bil povsem siguren in je mnogo grešil obojestransko, več pa seveda mnogo grešil obojestransko, več pa seveda v škodo Trbovelj.

— **Promenadni koncert.** Tukajšnja delavska godba je po dolgem času v nedeljo zopet enkrat priredila na trgu pred cerkvijo promenadni koncert. Zbralo se je veliko ljudi, ki so z užitkom poslušali izbrane koncertne komade, ki so jih godbeniki izvrstno naštudirali.

— **Kolesarska dirka,** ki bi se imela vršiti v nedeljo popoldne v Trbovljah, je bila v zadnjem trenutku odpovedana zaradi nepričakovanih ovir. Tekma odnosno dirka pa se bo vršila eno prihodnjih nedelj.

— **Nova godba.** V Trbovljah smo dobili tretjo godbo na pihala. Takoj, ko je bila lani ustanovljena sokolska godba, so pričeli tudi naši železničarji misliti na ustanovitev svoje godbe. Ta zamisel se jim je posrečila, nabavili so si pri neki mariborski tvrdki nove instrumente in se pridno vadijo vsako nedeljo in tudi še čez teden. Nova godba je postala podružnica Narodnega železničarskega glasbenega društva »Sloga«. Po vsej priliki bo nova godba na pihala nastopila prvič javno že na državni praznik 1. decembra. Pod okriljem »Sloge« so pa ustanovili naši vrli železničarji tudi še pevski odsek in salonski orkester, kar ne pomeni le za železničarje, marveč za vso našo dolino, prav posebno pa za našo narodno javnost veliko pridobitev.

Iz Poljčan

— **Smrtna kosa.** Umrla je tu po kratkem bolehanju 81-letna nadučiteljeva vdova gospa Julijana **Kropej.** S pokojnim možem sta se po njegovi vpokojitvi preselila v Poljčane, kjer sta si ustvarila prijazen dom. Vendar nista dolgo uživala skupaj pokoja, kajti mož ji je kmalu umrl in tako je ostala sama. Trije sinovi so ji padli v vojni. Tu je bila splošno znana in spoštovana. Pokopali so jo v soboto popoldne na tukajšnjem pokopališču. Naj v miru počiva!

Iz Novega mesta

— **Ponedeljski trg.** Ponedeljski trg je bil bogato založen s poljskimi pridelki. Kmetice so prinesle na prodaj toliko, kakor že precej časa ne. Cena posameznim poljskim pridelkom je ostala ista kakor prejšnje dneve. Na novo so pripeljali nekaj zelja, ki so ga prodajali po 0.50 Din glava. Jajca so prodajale kmetice po 0.75 Din za komad, drago pa je sadje, ki je letos slabo obrodilo. Jabolka 4—5, drobna 1 Din kg, grozdje komad 1, kostanj »firkel« 2 Din, orehi 4 Din kg.

— **Za banovinske strelske tekme,** ki bodo 5.,6. in 7. oktobra, se naši strelci prav pridno pripravljajo, zlasti ob nedeljah, ko se vrši streljanje od jutra do večera. Strelcem, ki so že pri sreskem nagradnem tekmovanju pokazali veliko izurjenost v streljanju, želimo, tudi to pot, da se dobro odrežejo.

— **Dijaške plesne vaje** so se pričele v soboto v gimnazijski telovadnici. Letos plešejo tudi šestošolke, menda radi pomanjkanja deklet. V tem pogledu so prišle torej gimnazijke malo naprej, saj doslej o tem niti spregovoriti niso smele. Ples poučuje telovadni učitelj g. Jurko.

— **Predrzen tat.** Pred tukajšnjo mestno hišo je naslonil za kratek čas mestni monter Ernest Bele svoje kolo. Šel je v poslopje po opravkih, ko pa se je vrnil, ni bilo o kolesu ne duha ne sluha. Predrzen uzmovič mu ga je izmaknil.

— **Cercle francais** začne s svojim vsakoletnim poukom tudi letos. Za francoske tečaje vlada predvsem zadnja leta veliko zanimanje med našim meščanstvom in doseženi so bili s poukom res lepi uspehi. Letos se prične pouk v mesecu oktobru z otroškim tečajem za učence osnovnih šol, začetniškim nadaljevalnim in konverzacijskim tečajem za odrasle pa po dogovoru s tečajniki. Letos se pričakuje rekordno število prijav, ki jih sprejemata učitelja francoskega jezika na gimnaziji ga. profesor Kovačeva in g. profesor Kranjec.

SOKOL

Srebrni jubilej jezdnega odseka LS

Ljubljana, dne 2. oktobra.

Kakor smo kratko že poročali, proslavi jezdni odsek Ljubljanskega Sokola v dneh 6. in 7. t. m. svoj srebrni jubilej, ki bo postal zopet mogočna manifestacija sokolske misli v naši beli Ljubljani. Jezdni odsek Ljubljanskega Sokola je najstarejši v vsem jugoslovenskem sokolstvu ter je že takoj v začetku svojega obstoja igral vidno vlogo pri vseh nacijonalnih in sokolskih slavnostih. Prvič so pozdravili Ljubljančani sokolske jezdece ob priliki II. slovenskega vsesokolskega zleta v Ljubljani leta 1904, pod vodstvom pokojnega brata dr. Josipa Kušarja. Tudi pozneje so nastopali jezdeci pri različnih prilikah, svoje aktivno delovanje pa so pokazali od leta 1909 dalje, ko se je v Ljubljanskem Sokolu ustanovil jezdni odsek, ki praznuje prihodnje dni svojo 25 letnico.

Odsekov odbor in pripravljalni odbor za jubilejne svečanosti sta sestavila podroben načrt proslave, ki se bo vršila po naslednjem sporedu: v soboto 6. t. m. ob 19. naznanijo fanfare jezdnega odseka na ljubljanskem gradu začetek jubilejnih svečanosti; ob 20. priredi godba Sokola I. Tabor v paviljonu v Zvezdi promenadni koncert. V nedeljo 7. t. m. bo ob pol 9. sprevod jezdnih odsekov skozi mesto, ob pol 12. slavnostni občni zbor jezdnega odseka v telovadnici v Narodnem domu, ob pol 15. promenadni koncert godbe Sokola I Tabor na letnem telovadišču v Tivoliju, ob 15. javen nastop jezdnih odsekov Sokola Vič, Sokola Ljubljana III. in jubilanta Ljubljanskega Sokola. Zvečer ob pol 20. pa bo v veliki dvorani Kazine družabni večer s plesom.

Opozarjamo na to redko sokolsko slavje vse naše sokolstvo in pa občinstvo, ki se naj vseh prireditev udeleži v čim večjem številu. Predprodaja vstopnic je v trgovini Stupica, Tavčarjeva 7, Jeklo, d. z. o. z. Stari trg 11 in Alpina, Tyrševa 7. Podroben spored javnega nastopa bomo še objavili.

Zdravo!

9

Skrivnost belega čevlja

Ellery se je sklonil nad truplo. Okrog starkinega vratu se je videla globoka, ozka krvava brazgotina. Na mizici kraj operacijske mize je ležal koščck žice, na kakršno obešajo v Ameriki slike. Bil je okrvavljen. Ne da bi se ga dotaknil, ga je Ellery pogledal in opazil je, da je bil na dveh krajih upognjen, kakor da bi hotel nekdo napraviti na njem vozel.

Koža Abigail Doornove je bila mrtvaško bela, s komaj vidnim nadihom na modro in silno zabuhla. Ustnice so bile krčevito stisnjene, oči globoko udrte. Telo je bilo otrplo, zdelo se je nekam nenaravno.

Vrata s hodnika so se odprla in vstopil je doktor Minchen.

— Vse je urejeno, Ellery, — je dejal s hropečim glasom. — Naročil sem našemu upravitelju Jamesu Paradisu, naj prekontrolira in zabeleži imena vseh, ki so v bolnico prišli in odšli iz nje. Takoj bova imela njegovo poročilo. Telefoniral sem tudi tvojemu očetu. Vsak čas bo tu s svojimi ljudmi. Tudi komisarijat pošlje nekaj policistov.

V operacijsko sobo je skočil policist in stopil naravnost k Elleryju.

— Hej, gospod Queen, prihajam naravnost s komisarijata. Ste tu po svoji dolžnosti?

— Da. Saj ostanete tudi vi tu, kaj ne?

Ellery se je ozrl po amfiteatru. Na galeriji so še vedno sedeli vsi nepremično. Doktor Dunning je sedel globoko zamišljen, njegova hči je bila videti potrta in obupana . . . Doktor Janney je stopil k steni in puhal oblačke dima pod strop. Strežnice in asistenta so hodili zbegani sem in tja.

— Pojdiva odtod, — je dejal naenkrat Ellery Minchenu. — Kam bi se mogla zateči?

Minchen je pokazal na vrata v predsobo.

— Ali naj grem . . .?

— Povedat sorodnikom gospe Doornove, ki so zunaj, kaj se je zgodilo, — mu je posegel v besedo Ellery. — Ne, še ne! Zato imava še dovolj časa. Ali pojdeva skozi ta vrata?

— Da.

Ellery in Minchen sta krenila proti vratom. Ellery se je obrnil, ko je že držal roko na kljuki. — Doktor Janney!

Kirurg se je počasi obrnil, stopil korak naprej in se ustavil.

— Kaj bi radi? — Glas mu je zvenel osorno.

— Hvaležen bi vam bil, če bi ne zapustili te dvorane, doktore. Rad bi govoril z vami. — Samo trenutek potrpite.

Doktor Jannev je izbuljil oči in zdelo se je, da hoče nekaj reči. Potem je pa stisnil ustnice, se obrnil in odšepal nazaj k steni.

VI.

ISKANJE.

Predsoba k amfiteatru operacijske dvorane je bila štirioglata, samo v enem kotu je bil ločen manjši prostor. Ob tej steni je stala utica z napisom na vratih: »Dvigalo k amfiteatru« (Uporabljati se sme samo za operacijsko dvorano). Poleg tega je bilo v predsobi več navadnih steklenih in emajliranih omar, umivalnik, miza na koleščkih in bel kovinast stol.

Minchen se je ustavil pri vratih v operacijsko dvorano in naročil, naj prineso nekaj stolov. Strežnice so jih takoj prinesle in vtrata so se zopet zaprla.

Ellery je stal še vedno sredi sobe in si jo ogledoval.

— Tu najbrž ne bova našla preveč sledov, Minchen, — se je zasmejal. — Če se ne motim, je bila tu gospa Doornova, predno so jo odpeljali v operacijsko dvorano.

— Res je,— je odgovoril Minchen zamišljeno. — Tu sem so jo pripeljali ob četrt na enajst, če se ne motim. Takrat je bila še živa — če se ti že zdi to tako važno.

— Več temeljnih problemov je, ki jih bo treba rešiti, dragi moj, — je zamrmral Ellery. — Seveda bo pa treba najti tudi odgovor na vprašanje, ali je bila še živa, ko so jo pripeljali v predsobo. Sicer pa, kako moreš to s sigurnostjo trditi? Saj je bila vendar v comatičnem stanju, mar ne? Prav verjetno je, da je bila umorjena že prej.

— Janney bo gotovo imel o tem svoje mnenje, — je odgovoril Minchen. — Preiskal jo je zelo temeljito v operacijski dvorani, ki so ji polnili pljuča s kisikom in ji dajali andremalin.

— Naj pride doktor Janney sem.

Minchen je stopil k vratom. — Doktor Janney! — je zaklical s slabim glasom. Ellery je zaslišal počasne korake prihajajočega kirurga, ki je stopal v začetku nekam nesigurno, potem pa vedno trdneje. Vstopil je v predsobo in se ozrl izzivajoče na Elleryja.

— Kaj bi radi, gospod?

Ellery se je priklonil. — Sedite, doktore! Nič hudega ne bo. Sedla sta. Minchen je pa hodil ta čas sem in tja pred vrati v operacijsko dvorano.

Ellery je položil desnico na koleno in se zagledal v konce svojih čevljev. Kar je dvignil oči. — Mislim, doktore, da bo najbolje za naju, če začneva od najprimernejšega mesta, namreč od začetka. Pripovedujte mi, prosim, o dogodkih današnjega jutra, v kolikor se tičejo gospe Doornove. Zanimajo me tudi najmanjše podrobnosti. Ali hočete biti tako prijazni?

Kirurg ga je srdito pogledal. — Za boga, pa vendar ne boste zahtevali, naj vam v tem trenutku pripovedujem zgodbe? Čez glavo imam dela, mudi se mi k bolnikom.

— Potrpite malo, doktore, — se je zasmejal Ellery. — Saj gotovo veste, da je pri preiskavi vsakega umora najvažnejše izslediti morilca. Kaj ne poznate novega zakona? Malokateri učenjak ga pozna. »Poberite drobtine, ki so ostale, da ne bodo uničene.« Jaz nameravam pobirati drobtine. Upam, da bom tudi pri vas našel katero. Tako, gospod!

Lepotica brez rok in nog

Čeprav pohabljena, se je pravljično lepa cirkuška princesa srečno omožila

Leta 1913 je opazil francoski gledališki impresario Avgust Tinnel na neki madžarski postaji, kjer je moral prestopiti, krasno deklico v naročju postavne kmetice. Stopil je bliže in z grozo opazil, da je deklica brez rok in da ima noge odrezane nad koleni. Pogled na krasno deklico brez rok in nog je Tinnela globoko pretresel, obenem je pa zaslutil možnost zaslužka. Vprašal je kmetico, ali bi prodala otroka, ki bi zanj očetovsko skrbel. Siromašna mati bi seveda ne mogla skrbeti za pohabljenega otroka tako dobro in zato je z veseljem sprejela ponudbo, ko ji je Tinnel obljubil takoj 300 kron v zlatu in še 5000 zlatih kron, čim bi deklica dočakala 12 let. Odštel je materi kupnino in odpeljal pravljično lepo deklico zlatih las in velikih črnih oči.

Najprej se je Tinnel ves posvetil vzgoji svoje pohčerjenke, čez nekaj let se mu je pa posrečilo skleniti sijajno pogodbo z znanim ameriškim cirkusom Barnum and Bailley. Iz otroka se je razvila krasna deklica, ki je nastopala v cirkusu pod imenom Nichetta in služila svojemu adoptivnemu očetu lepe denarce. Ko je minilo osem let od adoptiranja in je bila deklica stara 12 let, je poslal Tinnel njeni materi Kovacsevi 500 zlatih kron in ji pisal, kako velike uspehe je že dosegla njena hčerka. Celih 9 let je bila uboga Nichetta največja atrakcija ameriškega cirkusa. Ko je pa podjetje propadlo, je Tinnel sklenil na svojo pest izkoriščati lepo deklico brez rok in nog. Vozil in kazal jo je po svetu pod imenom »Princesa Annetta«.

Dasi pohabljeno je dekle živelo mirno in zadovoljno, dokler se ni pred dobrim letom v Leipzigu zaljubil v njo mladi Helmuth Starker. To je pomenilo konec njenega notranjega miru in zadovoljstva. Starker je bil takoj pripravljen oženiti se z lepo pohabljenko. Tinnel pa seveda ni hotel o tem ničesar slišati. Toda Starkerjeva ljubezen ni poznala nobenih ovir. Neprestano je bil Tinnelu za petami in končno se mu je posrečilo napraviti iz uboge Annette sijajno pevko, ki je šla od uspeha do uspeha. Šele potem je Tinnel privolil, da je postal zaljubljeni Nemec član njegove družine, toda pod pogojem, da si izbije misel na ženitev z Annetto iz glave. Pred dobrim mesecem, ko so nastopali v Ženevi, je pa policija naenkrat aretirala Tinnela, ker je bil obdolžen, da je hotel zlorabiti lepo Annetto Starker in Kovacseva sta na policiji potrdila svojo ovadbo, Tinnel se je pa odločno branil, češ, da lažeta. Policija je odredila zdravniški pregled, ki je pokazal, da je bil Tinnel po nedolžnem obdolžen. Takoj so ga izpustili. Mož je bil pa toliko pošten, da je sam prosil policijo, naj ne nastopi proti zaljubljencema, ki sta priznala, da sta si izmislila ta trik, da bi se lahko poročila.

Tinnel jima je velikodušno odpustil in privolil v poroko, ki se je vršila te dni ob silnem navalu radovednežev v nekem južno francoskem mestecu. Lepotica brez rok in nog je postala žena zaljubljenega Nemca in izjavila je, da se bo po kratkem ženitovanjskem potovanju prav rada vrnila k »očku Tinnelu«, ki jo je pred 21 leti odkril nekje na Madžarskem ter ji pripomogel do svetovne slave.

50 let po ugrabitvi

V zvezi s preiskavo v zadevi ugrabitve Lindberghovega sinčka poročajo ameriški listi o drugi ugrabitvi pred 50 leti, ki je bila pojasnjena šele zdaj. Šlo je za 4letnega sinčka bogatega trgovca v Filadelfiji Charlie Crossa. Leta 1884 je otrok izginil in njegov oče je kmalu dobil pismo z zahtevo, naj položi na določenem kraju 20.000 dolarjev, sicer bo njegov sinček ustreljen. Policija je svetovala trgovcu, naj denar pošlje na določeni kraj, policisti so pa zastražili skrivališče, da bi ugrabitelja zasačili. Toda po denar nihče ni prišel in policija je zaman iskala ugrabljenega otroka.

Nad 300 otrok so pomotoma smatrali za malega Crossa. Nesrečni oče je vse življenje iskal ugrabljenega sina. Leta 1890 je policija izsledila ugrabitelje in dva sta bila ustreljena pri vlomu v chicaško banko. Mož, pri katerem sta se skrivala, je povedal, da sta lopova pred leti res ugrabila nekega otroka, pomagal jima je pa še tretji zločinec, ki ga pa policija kljub vsemu prizadevanju ni mogla najti. 110.000 dolarjev nagrade bi dobil tisti, ki bi ugrabitelja našel. Šele zdaj, po 50 letih, so Charlie Crossa našli kot 54letnega moža. Njegovi starši so seveda že umrli.

Hauptmannu grozi smrtna kazen

Žlico, iz katere si je napravil nekakšno bodalo, je obdržal Hauptmann v petek po južini. Ko ga je jetniški paznik vprašal, kje ima žlico, je odgovoril, da ne ve, kje je ostala. Šele po dolgem iskanju so jo našli. Iz njenega ročaja si je napravil bodalo tako, da je kos žlice nabrusil ob jekleno palico. Jetniški pazniki pravijo, da bi se dalo to na hitro roko narejeno bodalo porabiti kot orožje, če bi imel Hauptmann več časa za brušenje.

Jetniška uprava bo po tej izkušnji dajala jetniku jestina krožniku iz preparirane lepenke in tudi žlico bo imel iz lepenke. Njegovo celico bodo povsem izolirali in mu dodelili posebnega paznika. Novinarji so potom zagovornika vprašali Hauptmanna, ali je res ugrabil Lindberghovega otroka. Hauptmann trdi, da je nedolžen in prepričan je, da bo osvobojen. Fisch mu baje nikoli ni niti namignil, da je zapleten v afero ugrabitve. Sam Hauptmann ni vedel, da je denar, ki mu ga je dal shraniti, del odkupnine. Predno je bil Lindberghov otrok ugrabljen, ni poznal dr. Condona. V začetku leta 1932 ni imel nobene rane na nogi. Lindberghovega otroka ni videl niti mrtvega, niti živega. Hauptmannu grozi smrtna kazen.

V zvezi s preiskavo proti aretiranemu Hauptmannu so aretirali še več osumljencev. Newyorški listi se bavijo zlasti z vlogo, ki jo je igrala v Lindberghovi aferi temnolasa ženska Mary. Imela je stike z Izidorjem Fishem. Dva dni po aretaciji osumljenega Hauptmanna si je dala lase rdeče pobarvati in pozornost policije je vzbudila z razburjenim pripovedovanjem, da je njeno življenje v nevarnosti. Istega dne, ko je bil Hauptmann aretiran, jo je pripeljala policija v Newyork. Policija je aretirala v Chicagu tudi nekega moškega in žensko v zvezi z ugrabitvijo Lindberghovega otroka. Moški je močno podoben nekemu Johnu iz Lindberghove afere, ki ga policija išče. O njem se je vedno govorilo v zvezi z Lindberghovo afero, ker je baje dobil od dr. Condona odkupnino v znesku 50.000 dolarjev.

Kdor drugemu jamo koplje...

Newyorški tisk se je z velikim veseljem vrgel na izreden primer ločitve zakona. Navzlic priljubljenemu triku ameriških zakonskih mož, ki inscenirajo zasačenje žene pri grehu, je zmagala tu žena in razkrinkala nehvaležnega, sebičnega moža. Gre za madžarsko filmsko igralko Erszy Csinossovo, ki se je pred leti omožila z bogatim Američanom Percy Hudsonom. Mož je imel samo to napako, da je bil rojen četrt stoletja prej, nego njegova vročekrvna ženica, in da je čutil strašen odpor proti papriki in kuhanim koruznim storžem. V prvi vrsti zaradi paprike sta se zakonca kmalu ločila. Hudson je dal ločeni ženi za spomin za 200.000 dolarjev delnic. Igralka, ki ima tudi trgovski talent, je kmalu pomnožila svoje premoženje s srečnimi špekulacijami na milijon dolarjev. Tako bi bila lahko brez skrbi živela do svoje smrti, pa ji ni dala žilica miru, dokler se ni zaljubila v svojega tovariša pri filmu G. J. Craiga in se omožila z njim.

Te dni je pa Csinossova ovadila svojega moža, da je zagrešil omenjeni trik, ki mu pravijo Američani »frame up«. Večkrat se pripeti, da inscenira mož ali žena zasačenje zakonskega druga in flagranti, da bi bil podan tehten razlog za ločitev zakona. Pred dvema tednoma, ko je filmska igralka mirno počivala v hotelu v Newyorku, se je splazil popoldne v njeno sobo neznan moški v pižami ter jo tebi nič meni nič objel in poljubil. V istem hipu je skočilo v njeno sobo več fotografov, reporterjev in policistov, ki so ugotovili, da so jo zasačili in flagranti. Csinossova je izpovedala, da je insceniral vse to njen mož, ki dve leti sploh ni delal in je zapravil petino njenega premoženja. Mož se je hotel ločiti od žene po njeni krivdi, da bi mu ne bilo treba plačevati alimentov. Žena mu namreč ni hotela več dajati denarja. Zakon je bil ločen po moževi krivdi, poleg tega je bil pa mož obsojen na pet mesecev zapora.

Dober odgovor.

Učitelj: »Janezek, ali veš, zakaj so ribe neme?«

Janezek: »Kar poskusite govoriti pod vodo, gospod učitelj, pa boste videli.«

Oglasi v „Slovenskem Narodu" imajo velik uspeh!

Pred nakupom si oglejte veliko razstavo otroških in igračnih vozičkov, stolic, holenderjev, malih dvokoles, tricikljev, šivalnih strojev, motorjev in dvokoles v prostorih domače tovarne

»TRIBUNA« F. BATJEL, LJUBLJANA, KARLOVSKA CESTA ŠT. 4. — Najnižje cene! Ceniki franko!

SLUŽKINJO

ali postrežnico za par ur dnevno, pošteno, vajeno tudi kuhanja, sprejmem takoj. — Pod Rožnikom, Cesta I, št. 9 (vila Jax).

»PROKLETSTVO LJUBEZNI«

pretresljivi roman v dveh delih imamo na zalogi še nekaj vezanih izvodov po znižani ceni 40 Din. Naroča se pri upravi »Slov. Naroda« Ljubljana, Knafljeva ulica št. 5. Z naročilom je poslati znesek.

ENOSOBNO STANOVANJE

s kuhinjo oddam. — Lampetova ulica št. 9, Trnovo. 2978

OTOMANE OD DIN 500.— modroci od Din 220.—, predelovanje modrocov Din 35.—. — EGON ZAKRAJŠEK, tapetništvo, LJUBLJANA, Šelenburgova ulica 4. 2979

Če oddajate ali iščete stanovanje

oglašujte v »Slovenskem Narodu« — Beseda 0.50 para

HUBERTUS PLAŠČI garantirano nepremočljivi znamke „SOKO" od Din 130.- do 320.-

DAMSKI PLAŠČI ZNAMKE „SOKO" — Najmodernejši pariški kroji

ROČNO DELO!

Tovarniška prodaja „SOKO" oblek

Sv. Petra cesta 23 LJUBLJANA Celovška cesta 63

KRANJ, Glavni trg 102

PUMPARCE

modne niače, najboljši nakup. **A. PRESKER, LJUBLJANA, Sv. Petra cesta štev. 14.** 6/T

POZOR LETOVIŠČARJI IN SMUČARJI!

Na Bledu prodam lepo hišico (slično vili), 5 sob, kuhinja, vodovod, elektrika, klet, veranda, lep vrt, ne daleč od jezera. Prodam kompletno ali brez inventarja, radi odpotovanja. Za sezijo se vedno lahko odda. — Ponudbe na upravo »Slov. Naroda« pod »Ugoden nakup 2946«.

†

Tužnim srcem naznanjamo, da nas je za vedno zapustila naša ljubljena žena, zlata mati, hčerka, sestra, svakinja in teta, gospa

Tonca Hmelak vd. Žagar roj. Kobi

veleposestnica in lastnica tvrdke Franjo Žagar

ki je po dolgi, mučni bolezni, previdena s sv. zakramenti, v 43. letu starosti, danes ob 18. uri mirno v Gospodu zaspala.

Nepozabno pokojnico prepeljemo iz Ljubljane na Rakek.

Pogreb se bo vršil iz hiše žalosti na Rakeku v sredo 3. oktobra ob 16. uri na tamkajšnje pokopališče v rodbinsko grobnico.

Ljubljana — Rakek — Markovec, 1. oktobra 1934.

FRANJO HMELAK, mož; LINE in FRANCI, sinova; FRANJA KOBI, mati, in vsi ostali sorodniki.

Mestni pogrebni zavod Občina Ljubljana

Urejuje: Josip Zupančič. — Za »Narodno tiskarno«: Fran Jeseršek — Za upravo in inseratni del lista Oton Christof — Vsi v Ljubljani.